F

6
19-c
77
BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
11 M F
46
6-19.c.77

XXXIII. 10. 21.

M. A. Mureti
IVVENILIA.

Elenchum ſequens pagella continet.

COMES ALSINOVS LECTORI,

Vis Lector, Tragici ſonum cothurni,
Vis, Lector, numeros Catullianos,
Vis, Lector, numeros Tibullianos,
Vis, Lector, numeros Horatianos?
En libro tibi dat Muretus Vno.

MORES, ET FERA CORDA DOMAT. ARS MOLLIT

Bardi Pomeraniæ,
EX OFFICINA PRINCIPIS.
Anno CIↃ. IↃ. XC.

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

TRAGOEDIA, IVLIVS CAESAR.
ELEGIAE.
SATYRAE DVAE.
EPIGRAMMATA.
EPISTOLAE TRES.
ODAE SEX.

NOBILISS: SCACKONI, IOHANNIS FILIO, BLVMIO, EQVITI HOLSATO, Domino in Gronenbergk, &c. Domino ac Mæcenati colendo,

S. D.

POETICAM & *Poëtas, nullos vnquam, niſi agreſti homines ingenio præditos, ſpreuiſſe,* SCACKO *Nobiliſsime, Domine & fautor Colende, & Hiſtoriæ teſtantur, & latinarum litterarum Parens Cicero comprobat ea Oratione, qua præceptorem A. L. Archiam ſummis effert laudibus. Politos verò & ſummo ingenio viros, cum ipſa arte, Poëtam ſemper amaſſe & coluiſſe, ſimiliter ſcripta*

doctorum confirmant, ex quibus dicti argumentum vt ſumam, cùm tecum mihi res ſit, qui omni in genere egregié es verſatus, non neceſſe eſſe exiſtimo. Sapientiæ Magiſter primarius Ariſtoteles, lib. quem de Poëtarum inſcripſit arte, Poëticam ipſi Hiſtoriæ eo argumento præfert, quod vniuerſale hæc, ſingulare altera ſectetur. Sed quorſum hæc de Poëtices & poëtarum laude, inquis? Eò ſcilicet, SCACKO *Nobiliſsime & Doctiſsime, vt oſtendam, non tibi aut aliis humanioribus politis litteris, Sed* δύσκολοις καὶ δυστρόποις *quibuſdam, iniquis rerum æſtimatoribus, nihil à doctorum abhorrens judicio me facere, quòd Iuuenum litteratorum precibus & affectibus hoc do, vt* IVVENILIA *M: A:* MVRETI, *hominis de latinis litteris præclarè meriti, ſub prelum reuocem, eaq; ex caſtigato exemplari, bona fide publici juris faciam.* MVRETVM *autem non minus bonum Poëtam eſſe, quàm Orator eſt eximius, facile judicabit is, qui animadvertet quàm feliciter veſtigia veterum ſit ſecutus, & vt pari gratia diuerſos diuerſorum characteres ipſe vnus exprimat, In Tra-*

gœdia, Satyra & Epiſtolis, ſententiis grauis & aſper, In Elegia ſuauis, & in Epigrammate argutus; Sed non Ariſtarchus ego. Sit judicium penes artifices. Mihi hoc ſatis eſt, quòd, cùm multorum litteris & precibus hic libellus Muretianus, à me ſit efflagitatus, publicis me votis non defuiſſe, probare poſſum. Litteratorum enim voluntati vt quacunque re poßim inſeruiam, pertinere ad officium meum exiſtimo. Tuum autem, SCACKO *Nobilißime & Doctißime, quòd noua dedicatione hac, proprium hunc volui eſſe Libellum, fecit memoria tuorum in me meritorum, quibus, dum aliquando ipſa re reſpondeam, hoc publicum preconium reddere volui. Vt enim de vtriúsque Parentis erga me beneficiis taceam, quoties ego fructum earum virtutum percepi, quas tu multis litteris, & per Hiſpaniam, Angliam, Italiam & Germaniam peregrinationibus, tibi paraſti? Sumas igitur vultu benigno, inque obſeruantiæ teſtificationem accipias, nitidum & elegantem hunc libellum, qui quaſi nouus ex inſtructißima Illuſtrißimi Pomeraniæ Principis Of-*

ficina Bardenſi, meo iuſſu ad te proficiſcitur. Quem ſi pro indice mei animi receperis, conſecutum me quod volui arbitrabor. Vale. Dabantur 26 Auguſti, Anno à nato Chriſto, CIↃ. IↃ. XC.

T.

Studioſus & Obſeruans

Laurentius Alberti, Ciuis & Bibliopola Lubecenſis.

MARTINVS MARSTALLERVS,
Laurentio Alberti, Bibliopolæ

Perge age, LAVRENTI, ſic cultos perge libellos
  Fulgori, & luci reſtituiſſe ſuæ.
Tam benè de ſtudiis Iuuenum, votiſq; merenti
  Res ſit vt ampla tibi, Laus ſit vt ampla tibi;
Vtraq; grata tibi res eſt, vtraq; potiri
  Vt poſsis, nitidos ferq; paraq; libros.

αὐτοσχεδίως 25 Auguſti, Anno 1590.

IOANNIS AVRATI in M. Antonii Mureti Iuuenilia.

TAm bona poſſe putas cuiquam iuuenilia credi
Carmina, digna viro, digna, Murete, ſene?
Quæ tibi tam tenuis limæ ſolertia raſit,
Quám quod Praxiteles vngue poliuit ebur.
Ipſe ſuum titulum nimia liber arte refutat,
Auctoríſque annos inficiatur opus.
Tu licet affirmes, licet omnia numina iures,
Contra te facit ars, ingeniúmque tuum.
Deme igitur titulum libro, vel deme nitorem:
Ætatem nitidus debet habere liber.

Georgii Buchanani Scoti.

QVanta in magnanimi cõſedit pectore Bruti,
Pro patria virtus cum pia tela daret,
Tanta animo, Murete, tuo ſeſe intulit, ore
Altiloquo Bruti dum pia facta canis.
Ergo licet claris raró non inuida cœptis
Fortuna Æmathio ſparſerit oſſa ſolo.
Ille iterum ſurgit per te poſt funera maior,
Creſcit & ingenio laus rediuiua tuo,
Et magis illuſtri gaudet decorata trophæo,
Quàm ſi Pyramidum contegat oſſa labor.

Marce, Sophoclæo tu pede digna tonas:
Seu fers Margaridem lepido ſuper æthera cantu,
Cantas, quo inuideat Lesbia Margaridi.
Quis tibi cedet honos pro tali carmine? cingat
Lauro, hedera, myrto tex[illegible] corona caput.

Comes Alſinous.

M*Vſæ noſter amor, meum Muretum,*
Veſtrum & candidum & optimum Muretum,
Qui vos vſqueadeò canit canendas,
Qui vos vſqueadeò colit colendas,
Quo nil cultius, elegantiúſve,
Quo nil candidius, venuſtiúſve,
Seu regum Tragico neces cothurno,
Seu ſcribat, poſita ſeueritate,
Venuſtas Veneres, iocos, lepores,
Et molles Elegos decente verſu,
Facundo, lepido, aureóque verſu:
Muſæ, inquam, Aonides meum Muretū,
Veſtrum & candidum & optimum Muretum
Vatem dicite, & approbate vatem.

In ocio negocium.

MARCI ANTONII MVRETI, IN LIBRVM IVVENILIVM, AD CLA-rissimum virum IANVM BRINONEM, *in ſenatu Pariſienſi conſiliarium Regium,*

PRAEFATIO.

SAE PENVMERO ſum admiratus, IANE BRINO, vir illuſtriſsime, quo tandē fato contigerit, vt cùm è Gallia noſtra penè innumerabiles extiterint in omni genere ſciētiæ præſtantes viri, poëtarum tamen magna ſemper à nobis fuerit inopia laboratum. Idq́ue eò admirabilius videri poteſt, quòd quæ ad poëtas efficiendos plurimum valere dicuntur, ingenii bonitas, linguarum peritia, & multarum magnarúmque rerum comprehenſa cognitio, ea in perplurimis noſtrorū hominum, nihilo cęteris nationibus, ne quid arrogantius dicam, inferiora reperiri queunt. Neque verò illud dicere poſſumus, grauiorū artium ſcientiæ addictos homines Gallos operam ponere in his leuioris operæ ſtudiis noluiſſe: eorum enim qui ad verſus faciendos animum adiecerunt, quædam propè infinita vis facilè non tam voluntatem eis, quàm euentum defuiſſe declarat. Quòd ſi id nobis Grępo tantùm, aut Latino ſermone contigiſſet, fortè

cauſſam illius paucitatis in earum linguarum peregrinitatẽ reiicere liceret: nunc verò cùm idẽ in eo contigerit, quem à nutricibus, vnà cum ipſo, vt dicitur, lacte combibimus, aliã omnino cauſſam neceſſariò cogimur ſuſpicari. Scio, hoc quod dicturus ſum, quãtopere nonnullorum animos mordeat: ſed tamen & veriſſimum eſt, & mehercule iam notius, quàm vt negari amplius poſsit. Qui ſe vernaculo noſtro ſermone poëtas perhiberi volebãt, perdiu ea ſcripſere, quæ delectare modò ocioſas mulierculas, nõ etiã eruditorũ hominũ ſtudia tenere poſſent. Primus, vt arbitror, PETRVS RONSARDVS, cùm ſe erudiſsimo viro IOANNI AVRATO in diſciplinã dediſſet, eóque duce, veterum vtriusque linguæ poëtarum ſcripta, multa & diligẽti lectione triuiſſet, tranſmarinis illis opibus ſua ſcripta exornare aggreſſus eſt: cuius poſtea exemplum inſecuti I. ANTONIVS BAIFIVS, I. BELLAIVS, aliíq; permulti, breui tẽpore tantos fecere progreſſus, vt res vel ad ſummum perueniſſe iã, vel certè haud ita multo pòſt peruentura eſſe videatur. Idem in lingua Latina multum abeſt, vt dicere liceat: in qua cùm ex veteribus ab Auſonio, ex recentioribus à Salmonio, & aliis duobus fortè, aut ſummũ trib⁹ diſceſſeris: vt Græci prouerbio dicũt eſſe multos quidem qui boues ſtimu-

lét,ſed raros aratores: ita dicas, licebit, multos quidē eſſe qui verſus faciant,ſed raros,planéque εὐαριθμήτους poëtas. De iis loquor,qui ſcripta ſua in publicū edidere. ſcio enim & alios eſſe ſat multos, & inprimis eum quē ſupra nominaui, Ioannem Auratum,qui vel ſolus, vel præcipuè, ſiquando ſua emiſerit,effecturus eſt, ne vlterius ſuos Iouianos,Actios, Molſas, Flaminios Italiæ inuideat Gallia. Cùm igitur,vt ad inſtitutū redeam,in tāta ingeniorum bonitate, intanto doctiſsimorum virorum prouentu,in tanta adoleſcentum poëtices ſtudioſorum æmulatione,qua ſique riualitate,tantam poëtarū raritatem animaduerto:nihil ferè aliud cōminiſci poſſum,niſi eſſe quandam,vt cęterarū rerum, ita ſtudiorū quoq; tēpeſtiuitatē: ſtatiſq; quodammodo cæli conuerſionibus fieri,vt modò in hac,modò in illa facultate certi homines præſtantes & egregii exiſtant. Quod ſi eſt,bona ſpes me tenet fore,vt ſub HENRICO rege Chriſtianiſsimo,tanquam olim ſub Auguſto, poëtarū ingenia excitentur. At de his quidem ſatis:nūc tempus eſt,vt de me ipſo tibi dicere aliquid incipiam:qui cùm etiam puerulꝰ,& à teneris,vt Græci dicunt,vnguiculis admirabili quodam poëtices amore flagraſſem, multa etiam in omni genere carminis, veteres, quoad per vires licuerat, imitatus conſcripſerā:

quorũ,paulò grãdior factus,nõnulla tardipedi, vt ait Catullus,deo dicaram,nõnulla proiecerã, nõnulla etiã,vt fit,penes me retinueram. Ea igitur cùm haud ita pridẽ amicis quibuſdam meis, quibus ego plurimũ in hoc genere tribuo,communicaſſem,non eis ſolũ illi calculũ ſuũ adiecere,verumetiam auctores mihi fuerunt,vt edenda eorum ſaltem aliqua parte iudicia hominum experirer. Aſſenſus ſum,vt quod verum eſt, ingenuè ſatear, nõ admodum grauatè: tum quòd res non magni periculi videretur: tũ quòd facilè confiderem fore me,ſi nõ,vt ait Horatius,extremum primorum,at certè extremis vſque priorem. Subſeciuis igitur horis,aliquod mihi tempuſculum à philoſophiæ,& iuris ciuilis prælectionibus,quib⁹ aſsiduè occupatus diſtineor, ad hæc exſcribenda,& in ordinẽ vtcunq; redigenda ſumpſi: nam ꝑpolire & limare accuratius neque magnopere libebat,neq; per eas , quas modò dixi,occupationes licebat. Feci autẽ,quod locupletes interdũ œnopolæ ſolẽt,qui multa hoſpitibus vini genera guſtanda proponũt,electuris quod ad palatum maximè ſecerit: nam ita & nos multa poëmation genera propoſuimus,vt ſi fortè in aliquo lectoribus feciſſemus ſatis , in eo plura porrò emittere pergeremus. Hoc autem quicquid erat libelli,Iuuenilia inſcribere placu-

it,vt ſi quid fortè interdum laſciuius dictum eſſet,ipſa nos apud ſeueriores excuſaret inſcriptio. Ac initio quidem decreueram eũ nemini cuiquam dicare,vt qui tanti eſſe non ducerẽ:quod conſiliũ cur poſtea mutauerim,intelliges. Cùm iã in eo excudẽdo librarii eſſent,fortè die quodam accidit,vt ex ſtudiorum laboribus peiuſculè me haberem. Venêre ad me,pro noſtra familiaritate Comes Alſinous,I. Antonius Baifius,Stephanus Iodellus,vt alloquio ſuo & partem meæ moleſtiæ alleuarent, & paulatim eximerent diẽm.Ibi multis vltrò citróque habitis verbis, tandem de his etiam nugis iniectus eſt ſermo: primúſque Baifius rogauit ex me, eccuinam librũ meum dicare meditarer: Tum ego,id quod res erat,nemini. Ibi tum Comes valde hortari me cœpit,tibi vt eum inſcriberẽ:pergratum id tibi, pérq; acceptum fore:ſimúlq; nactus dicendi cãpum, cùm alia multa de te honorificentiſsimè commemorare cœpit,tum ea quæ tu in Ludouicum Querculum hominem optimum,& doctiſſimum,inſtitutorem olim tuum, benigniſsimè & feciſti,& quotidie facis:quæ etſi omnes optimè noueramus,nemo tamen erat,qui nõ in Comitis de tua laude dicentis oratione libenter acquieſceret.Quid quæris? Cùm aliquandiu reluctatus fuiſſem,veritus ne parum decorum vide-

retur iſta tam puſilla in tuo tanti viri nomine apparere, ad extremum tamen me perſuaderi paſſus ſum: quod eò dico, vt ſi forte mea tibi parum probabitur audacia, Comes ipſe mecum culpæ ſuſtineat partem. Valde autem te oro, vir illuſtriſsime, vt dum tibi alia grauiora molimur: hoc, qualecunque tandem eſt, æqui bonîq; conſulas. Tibi quidem integrum eſt, huius veluti glebæ apprehenſione totum agrum, vti optimus, maximúſque eſt, ſi collibuerit, vendicare. Quod vt facias, vehementer te etiam atque etiam rogo. Vale. Lutetiæ. 8. Calend. Decemb. 1 5 5 2.

PERSONAE DRAMATIS.

IVLIVS CÆSAR. M. BRVTVS.
C. CASSIVS. DECIMVS BRVTVS.
CALPVRNIA. NVTRIX.
CHORVS CIVIVM ROMANORVM.

M. A. MVRETI
IVLIVS CAESAR.

Actus Primus.

CAESAR.

IAM tota penè terra Romanos timet,
Et quâ reſurgens aureis Phœbus comis
Indos propinqua ſubditos tingit face,
Et quâ cadentes pronus inflectens equos,
Gratæ ſorori cedit alternas vices,
Patruíque laſſo ſtagna criſpat lumine.
Quacunque Nereus margines terræ premit,
Reges vel ipſi Cæſaris nomen timent.
Numerent triumphos, cùm volent alij ſuos,
Séque à ſubactis nominent prouinciis:
Plus eſt vocari Cæſarem: quiſquis nouos
Aliunde titulos quærit, is iam detrahit.

Numerare ductu vis meo victas plagas?
Percurrito omnes. Ipſa victrix gentium
Mihi Roma ceſſit: Ille tam magnus gener,
Vt penè nomen duceret iam impar ſibi,
Terra maríque fuſus agnouit meas
Præſtare vires: quémque noluerat parem,
Tulit priorem: Theſſali cæde hoſtium
Maduêre campi principum membris canes,
Auéſque paſtæ: ductor ipſe exterritus,
Fugare ſuetus, fugit, & notos petens,
Senſit manere raram in ærumnis fidem.
Quid ergo reſtat, quidue dignum Cæſare
Subacta tellus exhibere amplius poteſt?
Cælum petendum eſt: terra iam vilet mihi.
Supreme rector, qui verendo fulmine,
Iratus, orbis vtrunque perterres polum,
Si verus eſſe ſanguis Aſcanij putor,
Generisq́ noſtri tu ipſe princeps auctor es,
Regni me in aliquam recipito partem tui,
Auos vt inter ſplendidum ſidus meos,
Matris Diones proximam aſpiciam facem.
Iam vel mihi, vel patriæ vixi ſatis:
Quid teneo vltra? Iam mihi exactum eſt, geri
Sago, togáque quicquid eximium poteſt.
Hoſtes perempti, ciuibus leges datæ,
Digeſtus annus, redditus ſacris nitor,

Compoſtus orbis: cogitari nec queunt
Maiora cuiquam, nec minora à me geri.
Viuam ocioſus? at id quidem vix viuere eſt.
Nec ſol quietem, nec bonus princeps capit.
Cùm vita partes muneris functa eſt ſui,
Mors propera nunquam, ſera nõnunquam venit.
Mihi multa vates dira minitantur quidem,
Suadéntque amicis vt meum ſtipem latus:
At enim timere Caſaris nunquam fuit,
Ignaua mens rebúſque non exercita
Vereatur atra mortis incertum diem:
Generoſus animus, quiq; ſe nullo videt
Scelere impiatum, ſemper eſt liber metu.

CHORVS.

SOrs rerum domina omnium
Non vſquam ſtabili fixa manet pede,
Sed vultum aſſiduè innouans,
Incertisq; rotans omnia flexibus,
Alternas variat vices.
Seu mitis faueat, ſiue premat nocens,
Vento mobilior volat.
Illam ſi nitida fronte reliquerit
Abdens lampada Delius,
Idem flammiuomos cùm moderans equos
Mundo reſtituet diem,

Sub vultu poterit cernere nubilo,
Queis præſens erat, additam.
Nec ſolùm exiguis rebus inæſtuans,
Priuatas agitat domos:
Ipſis imperiis, dum libuit, nouam
Inducit faciem ferox.
Hæc regum arbitrio nos voluit regi,
Donec Tarquinij furor
Commouit proceres, tam rigidum vt ſemel
Ceruice excuterent iugum.
Hinc nos cura patrum, curaq́ Conſulum
Tutos ſemper ab exteris,
Iam per longa ſatis tempora præſtitit:
Non à ſeditionibus,
Quas penè aſſiduas exitialiter
Feruens imperij ſitis
Nonnullorum animis inſita commouet.
Hæc Gracchis animos dedit:
Hæc Syllas, Marióſque in patria luem
Armauit. Sed opus quid eſt
Priſca exempla referre? Hæc quoque Cæſarem
Commiſit genero: neque
Impoſtus prius eſt hominum odiis modus,
Quàm Mars ſanguine ciuium
Campos Pharſalicos vndique tinxerit.
Tunc, Pompei, caput in tuum

Belli terrificus detonuit fragor.
Nunc Cæſar ſolio inſidens
Optatis fruitur, próque libidine
Solus temperat omnia,
Sic iam nomine ſub nouo,
Regni forma redit vetus.
Atque hoc ſcilicet efficit
Non vſquam ſtabili fixa manens pede
Sors rerum domina omnium.

Actus Secundus.

M. BRVTVS.

Quouſque tandem, Brute, virtutem tuam
Dormire pateris ocioſã, degener?
Quouſque differs ciuitatẽ liberam
Tua videre vindicatam dextera?
Nihílne te virtus tuorum commouet,
Noménque Bruti? nil gementis patriæ,
Preſſæ à tyranno, opémque poſcentis tuam
Conditio dura? nil libelli ſupplices,
Queis Brutum abeſſe ciuitatis vindicem
Ciues queruntur? hæc parum ſi te mouent,
Tua iam, vir vt ſis, te ſatis coniux monet,

BLIOTECA NA... ROMA ...TTORIO EMANUE...

Fidem cruore quæ tibi obſtrinxit ſuam,
Teſtata ſic ſe auunculi prolem tui.
Si ab exequendis te auocat cœptis timor,
Animúſque pigro torpet ignauus gelu,
Ex fœmina perdiſce, quid deceat virum.
An verò ſtirpis auctor, & princeps tuæ,
Dominatione ciuitatem regia
Quod liberarit, poſt honores maximos
Complexus aſtra eſt: Seruilius, à quo tua eſt
Deducta mater, Melium in cauſa pari
Peremit: vnum exempla te per talia
Pigebit ire, & gloriam adipiſci parem?
Mucrone ſaluo, atque artubus adhuc integris,
Videre Brutus, & pati regem poteſt?
Imò audeamus magnum aliquid & nos quoque:
Mactatus hacce dextera tandem cadat.
Qui, quandocunque ceciderit, ſerò cadet.
Pro patria confligere, augurium optimum eſt.
Generoſiores fræna detrectant equi:
Nec niſi coacti perferunt tauri iugum:
Roma patietur, quod recuſant belluæ?
Reges adorent barbaræ gentes ſuos,
Non Roma mundi terror, & mundi ſtupor:
Viuente Bruto, Roma reges neſciet.
At verò non rex iſte, ſed dictator eſt,
Dum res ſit vna, quid aliud nomen iuuat?

At nomen illud refugit, & oblatas ſibi
Reicit, coronas. fingere hoc, & ludere eſt:
Nam cur Tribunos igitur amouit loco?
At mihi & honores, & ſemel vitam dedit:
Plus patria illis omnibus apud me poteſt.
Qui ſe tyranno in patriam gratum exhibet.
Dum vult ineptè gratus eſſe, ingratus eſt.
O rem pudendam! mollis & vix vir ſatis,
Regit Quirites Martis ortos ſanguine,
Totúmque nutu pathicus orbem temperat,
Accingere, & vim, Brute, nunc profer tuam:
Accommoda orſis venit implendis dies.
Phœbus renaſcens ſubditos ciues iugo,
Seruóſque vidit: liberos videat cadens.

CASSIVS. BRVTVS.

O Cuius alto nixa virtus pectore
Sperare Romam, ſola depreſſam iubet,
Magnanime Brute, Phœbus aurato diem
Adduxit ore, tandiu optatam mihi,
Qua patria noſtra libera euadat manu.
Ita fauſta votis ſors meis reſpondeat,
Vt hæc tyranni virrulentum ſanguinem
Haurire dextra geſtit & vix ſe tenet:
Vtque hæc nihil me cogitantem præter hæc
Nox tota vidit; Sic in illum me feram,

Sic inuolabo, ſic mucronem pectore
Condam ſceleſto: fors & ipſis dentibus,
Ceruice dira, noxium abſcindam caput,
Cruento, vt ore, prodiens in publicum,
Clamare poſſim, Roma tandem libera eſt:
Ferus ille animus, & publici inuaſor boni,
Tenues in auras diſſipatus vanuit.
Tunc ſi vel atra morte ſit pariter mihi
Mutanda vita, lætus atque alacer cadam.
Bene moritur, qui patriam moriens iuuat.
Quid tu? quid alta mente tecum muſſitas?
An non eodem prorſus affectu cales?
Effare: nam quamuis legi in vultu poteſt,
Orationis ſum tamen cupidus tuæ.
BRV. *Quid me plura loqui opus eſt, Caſſi?*
Num mea tibi conſtantia nota eſt?
Semel inter nos ſtetit, aut vitam
Pectore forti ſimul abiicere,
Aut patriam tranſdere in antiquam
Libertatem. ſemel hoc dictum eſt.
Aut hoc neceſſe eſt perfici, aut Brutum mori.
CASS. *O Romuleæ gloria gentis,*
Quàm tibi verè rigido incoctum eſt
Pectus honeſto! quàm tua me animi
Oratio ſecurum eſſe iubet!
Vnus mihi nunc ſcrupulus reſtat,

Vnáne opera confodiendum
Cum Cæſare ipſo cenſeas Antonium.
BRV. *Iam ſæpe dixi id eſſe conſilium mihi,*
Saluis perimere ciuibus tyrannida.
CASS. *Perimatur ergo ab infimis radicibus*
Ne quando poſthac cæſa rurſum pullulet,
BRV. *Latet ſub vno tota radix corpore.*
CASS. *Itan' videtur? amplius nil proloquar.*
Tibi pareatur: te ſequimur omnes ducem,
Vide modò, vt, cùm opus erit, adſis. BRV. *videro.*
CASS. *Ego interim méque & meos parauero.*

CHORVS.

QVicunque forti pectore, patriam
Præferre vitæ non dubitat ſuæ,
Vt vel per enſes, propter illam,
Oppoſitóſque feratur ignes:
Non ſummus illi rerum opifex Deus
Pigro reuinxit pectora frigori,
Sed ſpiritus ceſſit ſuperbos,
Indomitámque timore mentem:
Et bullienti plurima ſanguine
Cæleſtis auræ ſemina condidit,
Et dixit, I, plebem prementes
Contere, nil veritus, tyrannos.
Has arte præſtans Harmodius, ſuos

Seruauit, vno nixus amiculo:
Nunc vtriuſque excelſa florent
Nomina non tribuenda ſeruis.

Quos ſi ocioſos tuta ſequens timor
Fortè auocaſſet rebus ab arduis,
Qui mortuos conſumpſit ignis,
Nomina non minus obruiſſet.

Caret ſeuerus crimine Carnabas,
Et laude dignus creditur, haud probro,
Quamuis ferocem cæde dextram
Tingere nil veritus paterna.

Odit tyrannos Iuppiter, & fauet,
Cum quiſquam in illos conſilium parat:
Illóſque natis ſæpe tradit,
Coniugibúſue ſuis necandos.

O quot, quibúſque eſt plena periculis
Sors imperantum! præcipue quibus
Non ciuium concors voluntas,
Sed regimen peperêre vires.

Plebem timeto, qui ſolio inſidens,
Plebi timeris. fons odij timor
Audere iuſſit multa multos.
Sæpe gelu calor excitatur.

Rarus tyrannus morte perit ſua:
Illos veneno cauta necat manus,
Hos plebis iratæ tumultus,

Hos rigidus gladio ſatelles.
Multo ille vitam tutius exigit,
Quicunque paruis priuus in ædibus,
Nullum timens, nulli timendus,
Pelle ſub exigua quieſcit.

Actus Tertius.

CALPVRNIA. NVTRIX.

O Di! moleſtis tollite omen ſomniis,
Nec ſinite, quæſo, pondus vllum
tam malis
Ineſſe viſis, horror artus concutit,
Corpúſque totum frigidus ſudor lauat,
Quoties recordor: ménſque neſcia quod malum
Præſagit ipſa. NVT. *alumna, quidnam eſſe hoc*
Mœſto quod ore, & lacrymis manantibus, (putẽ
Secreta quæris, téque nobis ſubtrahis?
Quæ cauſſa fletus? quiſue tam ſubitus dolor
Turbare mentem tam citò potuit tuam?
Potéſtne flendum quippiam contingere
Nuptæ viro, qui penè fortunam regit?
CAL. *Dilecta nutrix, quid mihi inſtet, neſcio:*
Sed me miſellam mirus inuaſit timor. *(lim,*
NVT. *Cõceptus vnde?* CAL. *Nil tibi, vel ſi ve-*

Celare poſſim. viſa noctis proxima
Me terruerunt: victa nam poſtquam dies
Heſterna ceſſit, nóxque nigro tegmine,
Inuoluit omnem cæca telluris globum,
Amplexa blandum Cæſaris collum mei,
Placida quiete vix reſolui cœperam,
Cùm mihi repente viſus: heu nutrix mea,
Retine labantem. NVT. *Alumna habeto animũ*
Sopor timores ſæpé vanos obiicit. (*bonum.*
Narrare perge cuncta, velut occœperas.
CAL. *Cæſar meus, nutrix mea, heu, Cæſar meus,*
Meus ille Cæſar, quo mea innixa eſt ſalus,
Mihi viſus vlnas inter effuſus meas,
Iacêre multo ſanguine, & tabo fluens,
Multíſque plagis pulchra foſſus pectora.
Tum mihi quietem ſubitus excuſſit timor.
Miſera arctius repentè complector virum,
Pectúſque tento, quaq́; ſomnus finxerat,
Vix falſa credo: vix habeo manibus fidem.
Heu! quid deorum, talibus viſis, mihi
Minatur ira, quídue portendit mali?
NVT. *Omitte queſtus, néue nondũ vrgens malũ*
Celerare perge. Qui malum timet imminens,
Geminat timendo. Siue nil inſtat mali,
Falláxque mentem imago turbauit tuam,
Cur vana veros cauſſa producet metus?

Seu (quod repellant ſancta diuûm numina)
Mutata Romæ fata quid grauius parant,
Tamen haud timendum eſt. Rite conceptis deos
Mollire votis, thuraq́ꝫ aris omnibus
Adolere præſtat. non inexorabilis
Mens eſt deorum: ſæpe flectuntur prece.
Quanquam equidẽ, alumna, inſtare nil exiſtimo:
Sed vana mentes ſæpe ludunt ſomnia.
Quâm ſæpe inànis eſt mihi obiectus timor,
Sic ſomnianti? nullà ineſt ſomnò fides.
Quis tam vel audax, Cæſarem vt petere audeat,
Vel tàm impius, petere vt velit patriæ patrem?
Quotquot vel error, vel voluntas pertinax,
Vel inuidià Cæſari inimicarat tuo,
Partim verendus perculit Martis furor,
Miranda partim Cæſaris clementia
Seruauit, & ſeruando, amicos reddidit.

An vllus ingenio eſſe tam immani queat,
Debere vitam vt cui ſuam ſe intelligat,
Illius ipſe tentet inſidiis caput?
O! mitte queſtus, abiice ex animo metum.
Venti leues tua diſſipabunt ſomnia.
CAL. *Ita di velint. vtcunque ſit, ſaltem virum*
Precabor, vt ſe contineat hodie domi,
Vbi quid timetur, cautio nunquam nocet.

CHORVS.

IAm dies Annæ rèdiit Perennæ:
O quot in lætis, Tyberine, ripis
Senties luſus hodie venuſtos!
Quot puellarum pedibus premêris!
Candidi quot te iuuenes reuiſent,
Quot ſenes! qui dehinc titubante greſſu,
Sæpe ſiccatis madidi cutullis,
Nare de criſpa tremulum vibriſſent,
Et vacillantes agitent choreas.
Di! procul læuum teneatis omen,
Neu mali quicquam ſinite euenire:
Quominus vultu populus ſereno
Poſſit antiquos celebrare ritus:
Tuta ſed veſtro aſſiduè perennet
Roma fauore.
Nil in humanis ſtabile eſt putandum:
Sæpe ſecuros inimica luſus
Horrido turbat Nemeſis flagello,
Grataq; in luctus, gemitúſque amaros
Gaudia vertit.
Abſtine ô denſa ſata nocte virgo,
Virgo, quæ voces reprimis ſuperbas,
Et feris ſceptro nimium potenti
Magna locutos.
Romuli te gens colit, & veretur:

Cur premis, qui te venerantur, & qui
Debito addicti proſequuntur
Numina cultu?

Actus Quartus.

CÆSAR. CALPVRNIA. D. BRVTVS.

NE deprecare turpe me fractũ metu
Deſiſtere eſſet. CAL. *tam nihil apud te valent*
Vxoris (eheu!) penè iam exanimis preces?
CÆS. *Quid? ſomnis me credere tuis poſtulas?*
CAL. *Non, ſed timori vt nonnihil tribuas meo.*
CÆS. *At iſte ſolis nititur ſomniis timor.*
CAL. *Finge eſſe vanum: tribuito aliquid coniugi.*
CÆS. *Etiam petenti, quod decus lædat meum?*
CAL. *Non: ſed petenti, quod caput ſeruet tuum.*
CÆS. *Deſine timere.* CAL. *Audere deſine tu prius,*
Tuæq; ſi adeò ſpernis vxoris metum,
Mouere vatum oraculis minacibus,
Periculoſam qui tibi hanc lucem admonent.
Si ſpectra, ſi te auſpicia, ſi fibræ monent
Cauere, & hunc meum timorem comprobant,
Quid in paratam pertinax mortem ruis?
CÆS. *Quando timorem ponere aliter non potes,*
Ne nos tibi queraris omnino nihil

Tribuere, mittatur Senatus in hunc diem.

D. BRV. *Magnanime Cæſar, quod tibi verbum (excidit?*

Téne potuiſſe Barbarorum copias,

Nil mente mota, fortiter contemnere,

Non poſſe nunc temnere mulieris ſomnia?

Vbi pectoris vis illa præcellens tui eſt,

Quam ſenſit olim, quiq́; ſepteno videt

Nilum per arua profluentem gurgite,

Quiq́; glaciali colla ſuppoſitus polo,

Concreta pigro maria ſulcat marmore,

Et quos rapaci Rhodanus vnda verberat,

Galli feroces? ô ſtatum deterrimum,

Si Cæſar orbem, Cæſarem mulier regit.

Conſcende currus, læta victrix, aureos,

Gemmantibúſque peruehitor vrbem rotis,

Totius orbis ſola domitorem domas.

Veteres triumphos Roma nunc ſileat ſuos.

Et militaris conticeſcat gloria:

Inuictus armis Cæſar hodie vincitur.

Quid, Cæſar, animi patribus credis fore,

Si te iubente conuocatos iuſſeris

Abire nunc, redire, dum Calpurniæ

Meliora ſeſe obiecerint inſomnia?

Vade potius conſtanter, & nomen cape

Parthis timendum: aut, hoc minus ſi te iuuat,

Prodito ſaltem, atque ipſe patres mittito:

Ne negligi ſe, aut ludibrio haberi putent.
CÆS. *Incertus animi, & huc, & illuc diſtrahor:*
Qualis per æquor concitum bacchantibus
Deprenſa ventis fertur incerto ratis
Agitata curſu: pellit illinc Africus
Creber procellis, Eurus hinc, illinc Notus:
Sic me hinc tua, Calpurnia inflectunt preces,
Hinc dicta Bruti: ſed tamen quando ſemel
Vel cadere præſtat, quàm metu longo premi:
Non ſi trecentis vocibus vatum auocer,
Non ſi ipſe voce propria præſens deus
Moneat pericli, atque hîc manendum ſuadeat,
Me continebo. Deſine, vxor, conqueri.
Eamus: omnis iacta nobis alea eſt.
CAL. *Abiit, mea nil dicta moratus.*
Di, qui Romæ geritis curam,
Quo vos fas eſt cunque vocari
Nomine, ſi vos manibus puris,
Mentéque caſta ſemper colui,
Seruate meo in Cæſare Romam.

CHORVS.

CReditur vulgus muliebre nunquam
Conſili micam dare profuturi,
Sed rapi affectu, penitúſque ſana
Mente carere:

Sed tamen ſi quis bonus æſtimator
Remputet recta ratione totam,
Dicet in multis micuiſſe magnam
Conſilij vim.
Ilion nunquam cecidiſſet olim,
Imo adhuc arces Priami manerent,
Si deo plenæ Paris audiiſſet
Dicta ſororis.
Illa, cùm læta tumidus rapina
Raptor ad ſedes patrias rediret,
Dicitur totam, reſoluta crines,
Iſſe per vrbem,
Clamitans, turpem procul ire mœcham
Cogite, ô Teucri, gerit illa ſecum
Mœnibus veſtris, Phrygiæq; fata
Vltima pubi.
Cæde iam campos video madentes:
Iam ferox gnatus Thetidos marinæ.
Hinc, & hinc ſtrages geminat tremenda
Cuſpide pugnax:
Iámque mutato Simois colore
Inficit ripas, galeáſque ſecum
Voluit, & fortis madidas iuuentæ
Sanguine cetras.
Ah dolor! ſanctas etiámne ad aras,
Exuis vitam, genitor, ſenilem?

Nec vel Hercæus cohibet furentem
Iuppiter iram?
Hæc, & his multò cecinisse plura
Dicitur quondam furibunda vates:
Sed dolor Phœbi vetuit ſuperbos
Credere Troas.
Pertinax quiſquis ſibi credit vni,
Cæteros ſpernens melius monentes,
Ille, ſi cœptis pereat ſub ipſis,
Iure peribit.

Actus Quintus.

BRVTVS, & CASSIVS.

Spirate ciues: Cæſar interfectus eſt,
Ille, ille Cæſar, patriæ terror ſuæ,
Hoſtis ſenatus, innocentũ carnifex,
Legum ruina, publici iuris lues,
Cuius rapinas nuper, & libidines
Agnouit orbis totus, & perpeſſus eſt,
In curia, quam oppreſſerat, oppreſſus iacet.
CASS. *En, Roma, gladium adhuc tepentem ſanguine:*
En dignitatis vindicem dextram tuæ:
Impurus ille, qui furore nefario,
Rabieque cæca, te, & tuos vexauerat,

Hac,hac manu,atq; hoc,hocce gladio,quē vides,
Conſauciatus,& omnibus membris lacer,
Vndam cruoris,& animam euomuit ſimul.
BRV. *Ite,ite ciues,conuolate in curiam:*
Mentem nouo ſaturate iam ſpectaculo.
Immanis ille latro,qui regnum ſua
Iam ſpe vorarat, patriæ oppreſſæ incubans,
Anima probris plena omnibus ſpoliatus eſt.
Ite,& cadauer illud obſcœnum feris
Date laniandum,quò feram abſumant feræ.
CASS. *Erymantheum perculerit Alcides aprum,*
Hydrámque flammis pertinacem extinxerit,
Lapſúmque cœlo iterum cœlo redditum
Confecerit leonem: in vno corpore
Sexcenta nobis monſtra debellata ſunt.
Si ſtrenuis iuſtus datur factis honos,
Tua,Brute, faſtos ampliabit gloria.
BRV. *Quicunque mente patriam ſæua premit,*
Suóſque ciues ſubdit, vt ſeruos, ſibi,
Dum blandientis iam tenet ſummum rotæ,
Ipſóſque penè temnit æqualis deos:
Simul atque verſus ceſſat aſtrorum fauor,
Et conſtitutas tempus adduxit vices,
Cadit,ſuóque cæteros caſu monet,
Virtute dempta,ne quid æternum putent.
CASS. *Sic,ſic tyranni debitas pœnas luant,*

Nunquámque ſicca finiant vitam nece.
Eamus hinc, & editam capitolij
Scandamus arcem. Roma tandem libera eſt.

CALPVRNIA. CHORVS.

EHeu quis aures nuncius tetigit meas.
Cecidiſſe dira Cæſarem Bruti manu!
O ſomniorum iam nimis veram fidem!
Sic miſera quondam Troici coniux ſenis,
Quam ſomniarat, tulit, & experta eſt facem.
O, quæ dolori verba ſufficiant meo!
Dehiſce terra, méque miſerandam abripe,
Aut vos nefandi parricidæ, huc, huc cito
Venite greſſu, quóque ferro coniugem
Meum necaſtis, me, me eodem tollite.
Secunda veſtras hoſtia expecto manus.
Cupidè madentem coniugali ſanguine
Iugulo mucronem, aut pectore excipiam meo.
Nondum litaſti, Brute, perficito ſacrum.
Nondum peremptus Cæſar eſt: pars illius
Maneo ſuperſtes. non meus vitam tibi
Vir denegarat: ne mihi mortem nega.
Moriar ſemel, quò deſinam toties mori.
At tu doloris turba noſtri particeps,
Dum languidus paulatim animus abſumitur,
Et membra linquens tabida, petit Cæſarem,

Adiunge mœſtam fletibus vocem meis.

CHO. *Ætheris alti lugeat orbis:*
Túque ô radiis incincte caput,
Volucris ſplendens arbiter anni,
Propera pulchros abdere vultus.
Tu quoque ſalſæ dominator aquæ,
Valido terram concute ſceptro.
Omnia mœrorem patefaciant.
Ille ſubactæ gloria terræ,
Nunc repetiti gloria cœli,
Vno Cæſar Ioue patre minor
Liquit terras.
O impuri! ô illaudati!
Quorum ſacrilega manus potuit
Tantum mundi extinguere lumen!
Quæ vobis ſint ſupplicia ſatis?
Quis taurus, quæ rota, quis gladius
Poſſit veſtrum æquare furorem?
Vobis tellus, vobis æther,
Vobis deneget vnda quietem,
Vos vltrices agitent furiæ:
Illa cruentis agitet flagris,
Altera tetro coquat igne genas,
Triſtes alia obiiciat colubras,
Quæ ſe veſtro ſanguine paſcant:
Stygia donec ſede receptos

Laniet roſtro vultur adunco,
Vexet iniquum Æolidæ pondus,
Et ſupplicij quicquid acerbi
Sceleratos exagitat manes.
At tu noſtri cauſſa doloris,
Multum flete, & multùm flende,
Hos bone planctus accipe, Cæſar.

CAESAR.

QVid cœlitum me fletis adiunctum choro?
Non luridi me ſtagna Cocyti tenent,
Sed templa cæli: non malignæ me furor
Tetigit cohortis: ipſa iam genitrix manu
Me collocarat inter aſtrorum globos:
Simulacra tantum nuda dilaniata ſunt:
Nec ipſe cecidi: vmbra cecidit tantùm mea.
Deſinite flere: lacrymæ miſeros decent:
Qui me furenti (vera præmoneo, indiges)
Sunt animo adorti, non inultum illud ferent.
Hæres meæ virtutis, vt ſceptri mei,
Nepos ſororis, arbitratu pro ſuo
Pœnas repoſcet: ponite modum luctibus.
Ego ad alta cœli tecta ſtellantis feror.

CALPVRNIA.

VNde, quæſo, vox ad aures iſta peruênit meas?
En, ſonum, marite, dulcem vocis agnoſco tuæ.
Non iniqua te peremit parricidarum manus:

Viuis, & receptus aſtris, lætus aſſides Ioui.
Quo ſoles, bonus, fauore perge complecti tuos.

CHORVS.

SVnt manes aliquid: cúmque diem vltimum
Adduxit fera mors, eſt aliquid tamen,
Quod vitat Libitinam,
Extructóſque fugit rogos.
Id ſi, dum vegetat membra, datum ſibi
Vitæ curriculum puriter egerit,
Nec ſe turpificarit
Impuris ſcelerum notis,
Mox, vt corporeo carcere liberum eſt,
Rurſus ſidereas conuolat in domos,
Quà Saturnia lacte
Signauit proprio viam:
Atque illìc numero cælicolûm additum,
Cæleſti ambroſiæ gramine veſcitur,
Et carcheſia ſacri
Plena nectaris ebibit.
Hæc olim haud dubiè præmia vos manent,
Quicunque innocuo pectore ſimplices
Virtutémque tenetis,
Et canam colitis fidem.

FINIS.

M. A. MVRETI ELEGIARVM *Libellus*.

Elegia Prima.

NOn ego Cadmæos meditor committere fratres,
Quorum inimicitias ipſa locuta pyra eſt:
Non veteris Troiæ lacrymoſa reponere bella,
Bella canenda aliis, bella cauenda mihi.
Hoc aliis per me liceat decurrere campo,
Illa meis non eſt verſibus apta ſeges.
Me Venus, & Veneris certo puer improbus arcu
Eneruant, numeros attenuántque meos,
Nec præter dominæ blandùm ridentis ocellos
Carmine me quicquam concelebrare ſinunt.
Forſitan iſta ſenes culpabunt ſcripta ſeueri:
Quid faciam? res eſt imperioſa decor.
Quem nõ ille hominum, quẽ non mouet ille deorũ?

Sæpe etiam cælo diripit ille Iouem.
Me quoque Margaridos decor admirabilis vrit,
Et ſibi deuinctum magna ſonare vetat.
Nec verò Aonides veſtro me excludite cœtu,
Siqua ego virginibus non ſatis apta canam.
Nempe etiam è vobis iuuenili capta decôre
Oeagro tenerum ſubdidit vna latus.
Si nulla è vobis vllum ſenſiſſet amorem,
Vnde foret, quæſo, dicite, natus Hymen?
Sanctus Hymen, qui ſeductas à matre puellas
Abripit, ínque viri collocat ipſe ſinu.
At tu, quæ in me oculis nimiũ violentibus vſa,
Nunc ſpolia è noſtro ſanguine opima refers,
Hos numeros hilari (quid enim vetat?) accipe vultu,
Et vide, vt in ſpeculo, quid tua forma queat.

Elegia Secunda.

P*Rima meæ quiſquis deliramenta iuuentæ*
Et ſpecimen tenuis reſpicis ingenij,
Sic tibi, ſi quid amas, ſemper contingat amari,
Inuidia vacuus, ſi legis iſta, legas:
Nec tibi ſit duros acuiſſe in carmina dentes,
Carmina quæ propriis ſcripſit Amor manibus.
Seu ſunt grata tibi, quæ fronte placentia culpes?
Seu minus, ecquis te cogit, vt illa legas?

Seria ſi quæris, non ſunt hîc ſeria, lector:
Scribere amatorem ſeria poſſe putas?
Nos ignes canimus, pueri nos tela volantis,
Omine non fauſto cognita tela mihi,
Et dominam, cuius ſub amœna fronte relucent
Lumina Sidereis æmula luminibus,
Lumina materies ardoris maxima noſtri,
Lumina, quæ mentem ſurripuere mihi:
Hæc ego ſola canam, dum florida ver aget ætas:
Sit procul hinc tragico ſyrmate Muſa tumens.
Poſt, mea cùm multi diſtinguent tempora cani,
Venerit & tremulo curua ſenecta gradu,
Tunc mihi ſit cura ſolis perdiſcere curſum,
Anne, & quæ noceant ſidera, quæque iuuent,
Quot cœlum teneant zonæ, quot partibus orbis
Conſtet, & vnde cadãt fulmina, cúrve cadant.
Vtamur, dum fata ſinunt, melioribus annis
Et tota nobis mente colatur Amor:
Dum decet & poſtes nocturna frangere rixa,
Nec pudor eſt vernis frons redimita roſis:
Dum decet & mentem leni vincire Lyæo,
Et dominæ clauſas ante iacêre fores.
Auferet hæc ſecum, velut aufert omnia, tempus:
Cernis, vt hora, dies, menſis, & annus eunt?
Qui modò vagibat, nunc eſt puer, inde repente
De puero iuuenis, mox vir, & inde ſenex.

Quare florentes, aptóſque caloribus annos
Quiſquis agis, Veneris viue ſub imperio,
Ne fruſtrà ætatis meliori parte peracta,
Viuere tunc cupias, viuere cùm nequeas.

Elegia Tertia.

SCire cupis; quæ ſit votorum ſumma meorum,
Et qua præcipuè viuere ſorte velim?
Non ego tecta mihi Phrygiis innixa columnis,
Diuitis aut auri pondera mille petam,
Non ab Erythræo repetendas littore conchas,
Aut quæ centenus iugera taurus aret,
Sed tecum longæ traducere tempora vitæ,
Securúmque tuo ſemper amore frui.
Tunc ego purpureos poſſim contemnere reges,
Præque mea ſors eſt, dicere, veſtra nihil,
Si me candidulis incinctum, vita, lacertis
In tepido teneas, confoueáſque ſinu,
Me nunc mellitis mulcens ſermonibus, & nunc
Continuo fixis impete baſiolis,
Semotum ſtrepitu, dominæque tumultibus vrbis,
Verſantem valido pinguia rura boue.
Sic tecum, mea lux, vitæ traductus inerti
Viuere ſi poſſim, nil prius eſſe putem.
Tecum ego per montes, tecum per deuia teſqua,

Et curram nullo per loca tacta pede:
Poſt vbi currendo fuerit laſſatus vterque,
Feſſa in graminea membra reponet humo,
Et rurſum certamen erit linguisq́;, labriſq́;,
Quod vel Chaonias vincere poſſit aues:
Forſitan & quiddam poſt baſia multa ſequetur,
Multo illis quod ſit dulcius & melius.
Non ego tunc loculi metuam grauioris amantes.
Seruandæ bona ſunt rura pudicitiæ:
Balnea non illîc, non ſunt populoſa theatra,
Non quicquid mentes ſollicitare poteſt,
Sed nemora, & placido currentes murmure riui,
Demulcénſque rudi carmine paſtor oues.
Porrò deterior nobis cùm venerit ætas,
Sparſerit & cana tempora noſtra niue,
Tunc curare cutem, genióque litare decebit,
Dum fuerint vitæ ſtamina rupta meæ:
Nam mea tu, ſed non longùm manſura ſuperſtes,
In tumulo condes oſſa minuta breui:
Deinde vbi te pariter ſæua mors impia falce
Læſerit, & iuris iuſſerit eſſe ſui,
Quo nos, te poni tumulo mandabis eodem:
Inſcriptum lapidi carmen & iſtud erit,
Cor fuerat binis vnum, mens vna, viator,
Quorum nunc vnus contegit oſſa lapis.

Elegia Quarta.

VIrgo oculis ipſis merito mihi carior, ac non
Solùm oculis ipſis, quinetiam ipſa anima,
Quam niueus morum candor, mẽs neſcia fraudis,
Plus quàm maiorum ſtemmata nobilitant;
Nobilitent licet ipſa, licétque à ſanguine claro,
Et non obſcura ſit tibi ſtirpe genus,
Quanta, putas, noſtram vexarunt tædia mentem,
Ex quo diuerſis cœpimus eſſe locis?
Mitius hoſtili ruerent cum pergama dextra,
Laomedontiadas indoluiſſe puto:
Mitius Electran, falſas cum triſtis ad aures
Venit Oreſtææ nuncia fama necis.
Scilicet haud alius campis errabat Aleis
Excuſſus patrio munere Bellerophon.
O quoties ægro ſuſpiria pectore duxi,
Atque ignis, dixi, quàm procul hinc meus eſt!
O quoties quauis libuit mihi morte paciſci,
Poſſemus paucos vt ſimul eſſe dies!
Occurrunt animo ridentia lumina noſtro,
Occurrit fuſco blandus in ore lepos:
Nunc molles ſubeunt riſus, nunc gratia fandi,
Nunc ſubeunt sciti, ſed ſine dente, ſales;
Verbaq́; amareſcũt mihi præ quibus omnia mella.
Ah! me his tam longùm poſſe carere bonis!

Improba, Perſephones educta ex carcere Peſtis,
Vix tua plus vlli, quàm mihi, tela nocent:
Falx tua non paucos letho multauit amaro,
Falx tua corde meo me iubet eſſe procul.
Illis finis adeſt vitæ, finíſque dolorum,
At mea perpetuus pectora langor habet.
Hem! nūquāne ego te poſthac, mea cura, reuiſam!
Nunquámne os iſtud ſuauiloquum aſpiciam!
Nunquam erit, vt veteri Sol nos de more iocantes
Conſpiciat ſurgens, conſpiciátque cadens!
Certè equidem eueniet. Viden', vt iā fulgure læuo
Firmarit noſtras Iuppiter ipſe preces?
Spes fouet in medio iactatos æquore nautas,
Spes fouet armatos, ſpes fouet agricolas,
Spes fouet incluſos tenebroſo carcere ſontes,
Et nos in vita ſpes quoque ſola tenet:
Hæc modò ne quando temerè concepta putetur,
Fac, fiat ſcriptis certior vſque tuis.

Elegia Quinta.

NOn *ego Cumæi peragam ſi pulueris annos,*
Viuere Margaridos liber amore queam:
Nec ſi ſe lecto Venus offerat aurea noſtro,
Margaridem Veneri poſtpoſuiſſe velim:
Tam mihi confixit iaculo præcordia certo
Idalius cornu notus & igne puer.

Hæc quoque naſcenti cecinerunt fata ſorores,
Quas nox antiquo ſuſtulit ex Erebo.
At Poris Oenonen quamuis ardenter amarat,
Suſtinuit viſa linquere Tyndaride:
Dixerat & Theſeus, ego te Minoi relinquam?
O eà ſit letho tàrdior hora meo.
Vix bene vectus erat ſpumoſa ad littora Diæ,
In viduo coniux ſola relicta thoro eſt.
Submergi, dum per Neptunia prata vagatur,
Dignus & iſte fuit, dignus & ille fuit,
Qui potuere ſuos aliò transferre calores,
Et vitas vita deſeruere prius,
Tale ego ſi faciam facinus, mihi terra dehiſcat,
Et rapiar Siculæ viuus in antra deæ:
Illìc me Tragicæ vexetis Erinnyes, illìc
Omnia cunctorum ſolus acerba feram.
Sed neque tam dubius, neq; ſum tã fictus amator:
Vna dies vitam finiet, vna fidem.
Quandocunque igitur fatalia tempora menſus
Ad vacuas lucis cogar adire domos,
Margaris ipſa mihi natitantes claudat ocellos,
Vitámque ore ſuo carpat ab ore meo:
Pòſt, effuſa comas, noſtrum fleat ante ſepulcrum,
Serta ferens lacrymis humida facta ſuis,
Et dicat, Vates nuper Murete fuiſti
Non bonus, at certe fidus amator eras.

Elegia Sexta.

MArgari, quis mihi te reddat deus, aut tibi quis nos,
Aſpectu vt grato poſſit vterque frui?
Nec ſolùm aſpectu, ſed & oſcula ferre citato
Impete, quæ nullus dinumerare queat:
Vt colludentes iucundo murmure linguæ
Committant auidas per patula ora animas.
Non ita læta fuit quondam Icariotis, Vlyſſem
Cùm vidit ſaluum poſt duo luſtra ſuum:
Nec tam iterū accepta Lyrneſſide lætus Achilles,
Qua quondam abducta fleuerat ipſe diu,
Quàm te conſpecta ſcis me, mea vita, futurum:
Qàm me conſpecto te ſcio, vita, fore.
O quàm auidè, ô quoties, ô quot, formoſa, figuris
Iſti ori roſeo baſia preſſa darem!
Non hedera annoſas complectitur arctius alnos,
Non vlmum vitis preſſius vlla tenet.
Tunc mea turgidulas tractaret dextra papillas,
Tractarent auidæ lactea colla manus.
Longa vetant, eheu, ſpatia interiecta viarum,
Quanta Hypanin vix ſunt inter & Eridanū:
Nam te Pictonicæ retinent felicia terræ
Oppida, quâ Clanus pinguia culta ſecat,
Me verò inuidiæ procul à te dentibus actum

Fortia lunata mœnia Burdigalæ,
Pocula quâ veteri non inferiora falerno
Ducit ab innumeris glarea trita rotis:
Et tamen, heu, ſine te mihi iam nec dulcia vina,
Triſtia nec quicquid corda leuare ſolet:
Ipſa mihi eſt inuiſa dies, Sol ipſe videtur
Oppoſita vultus abdere nube ſuos,
Et meritò, quid enim ſine te nõ triſte putandũ eſt,
Qua ſine vel vita eſt ipſa moleſta mihi?
O dî, ſi miſeros veſtrûm fouet vllus amantes,
Vos tandem faciles in mea vota date:
Reddite me dominæ, vel ſi id per fata negatur,
Finiat angores nex inopina meos.

Elegia ſeptima ad P. Cruſelium Medicum.

DVm tu conaris Parcarum extendere fila,
Semineces luci reſtituiſque viros,
Conclamata nouam mittens in corpora vitam,
Atque Charonta leui currere naue iubens,
Interea quo me, Cruſeli docte, putares
Ducendos ſine te fallere more dies?
Scilicet, vt ſemper, noſtros agitamus amores,
Quæ vita nobis ſola terenda via eſt:
Et modo damnamus, toties quem ſenſimus, arcũ,

Nunc de crudeli conquerimur domina,
Nunc, qua placari poſſit ratione, rogamus:
Omnia quæ quiuis tactus amore ſolet.
Hæc mea laus, hæc ſint famæ præconia noſtræ:
Non alio ad manes nomine notus eam:
Vt quondam iuuenis telo percuſſus eodem,
Quo nos, aſſiduè carmina noſtra legat,
Agnoſcátque ſuos noſtris in verſibus ignes,
Reddatúrque meis cautior ipſe malis.
Tu cui fatipotens artem conceſſit Apollo,
Morborum pelli qua genus omne queat,
Perge ſalutifera miſeris ſuccurrere dextra,
Regnaq́; Perſephones fac populoſa minus:
Vt tibi læta viro gratetur ſoſpite coniux,
Et penè amiſſo turba minuta patre:
Vt te fama ferat candentibus aurea pennis
Hippocrati Coo, Phylliridæq́; parem.
At ſine me, qui ſum ſectando natus Amori,
Inter inexhauſtas viuere nequitias:
Me diſperdat Amor, ſemper me torqueat, inq́;
Corde meo accenſas ventilet vſque faces:
Qui ſi te pariter certo concuſſerit arcu,
Hei mihi, quot curas perpetiere miſer!
Tunc tandem diſces, quid ſit ſeruire puellis,
Tunc tandem, excludi quid ſit, amice ſcies.
Nil tibi multiplices cognoſcere proderit herbas,

Hunc etenim morbũ pharmaca nulla iuuãt.
Quippe etiam Phœbum virgo Peneia torſit,
Profuit auctori nec medicina ſuo.
O quàm ſæpe mihi, mallem cariſſime, dices,
In gelidis Scythiæ montibus eſſe lapis.
Hæc te, & plura manent: ſed quæ tua cunq; futu-
Ingenio ſaltem digna ſit illa tuo. (ra eſt,

Elegia Octaua.

*B*Aſiolum blando tetulit mihi Margaris ore,
Ambroſia, & dulci nectare dulce magis,
Quale thymo aut caſiæ, verni ſub primula Solis
Lumina, cum blando murmure libat apis:
Inde fugit properè pedibus laſciua proteruis,
Dum ſeſe in tenebris poſſe latere putat:
Sed nihil eſt: non ſiuit eam latuiſſe Cupido:
Erranti faculas prætulit ille mihi.
Iam te igitur rurſus teneo formoſula, iam te
(Quid trepidas?) teneo: iam, roſa, te teneo.
Da mihi pro grata ſumpti mercede laboris
Ter tria, térque tribus baſia ducta modis.
Dic age, num ſentis animos concurrere noſtros,
Dum ſibi dimidium quærit vterque ſui?
Sic age, ſic mea vita, animos iungamus vtrinque,
Nulla vt eos poſſit diſſociare dies,

Quin tandem ambiguæ poſt iura precaria lucis
Vnicus è gemino Spiritus ore fluat.

Elegia Nona.

MArgari, flammeolis quæ me cōburis ocellis,
Per quos in cineres, hei mihi, viuus eo,
Dic mihi, quî facias tam multa incendia, cùm ſis
Candidior prima frigidiórque niue:
Nanque ea quæ molles exeſt mihi flāma medullas,
A te, ſi qua fides, non aliunde venit:
Tu tamen, heu, tanquam glacie circūdata pectus,
Edurè noſtras reſpuis vſque preces.
Eſſe quid hoc dicam? neque enim potis eſt in eodem
Cum ſummo ſummus frigore ineſſe calor.
Scilicet & quæ nos fieri non poſſe putamus,
Cùm libet, & quoties, perficit vnus Amor.
Is tibi cor miſto circundedit igne gelúque,
Quæ poſſent ferri ſingula, iuncta necant.
O igitur glacies quouis ardentior igni,
O ignis quauis frigidior glacie,
Aut ne me perdant tua frigora, mitius vre:
Aut ne flamma, gelu proiice, Diua, tuum.

Elegia decima ad F. Verum Lomenium.

HEi mihi, cur genio vis me pugnare, Lomeni,
Naturæque iubes vertere iura meæ?
Cúrve parum gratas impellis durus ad artes,
Muſica cui ſolùm ſacra placere vides?
Nam nec agris miles fieri, nec idoneus armis,
Cui ſemel arriſit ruſtica vita, poteſt,
Nec ſi quem placido naſcentem lumine Clio
Viderit, admota contigerítque manu,
Aut bonus hoſtiles vnquam fœdare cateruas,
Aut ad ſæua fori iurgia promptus erit:
Omnia ſed fugiens tranquillæ inimica quieti
Exiget ætatis mollia fila ſuæ,
Magnarum ſecurus opum, ſecurus honorum,
Omnia deſpiciens, quæ leue vulgus amat:
Ille etiam ſummos audax contemnere reges,
Præq́; ſua miſeros conditione putans.
Caſtra iuuent alios, belliq́ue inamabile murmur,
Miſſaq́; non ſiccæ corpora multa neci,
Queis rapiat primæ teneros lanuginis annos,
Acceleretq́ue ſuum Parca ſeuera diem:
Gaudeat hic miſeros inter clamare clientes,
Et pauidos duro terreat ore reos:
Hic adeat terras alio ſub ſole calentes,

Littoraq́; inſtructa plurima claſſe legat,
Seu ferat Herculeas animus ſpectare columnas,
Seu ferat annoſos ire ad Hyperboreos,
Durus, qui fragili vitam committere ligno
Audet, & ignotas æquoris ire vias,
Nec timet inuerſo decumanos marmore fluctus,
Securúſque animi ſquamea monſtra videt.
Non ſic diuini mitiſſima pectora vates,
Æthereo quorum flamine corda calent:
Ocia ſectantur ſedenim, tacitóſque receſſus,
Et ſua neglectis vrbibus arua colunt,
Splendidaq́; & multo ſpectanda palatia luxu
Contemnunt, humiles anteferúntque caſas:
Illic & ſiccant generoſo plena Lyæo
Pocula Biſtonia frigidiora niue,
Et ſi neſcio quid ſeu vultu ancilla ſereno,
Seu non informis villica pollicita eſt,
Protinus vt capta reduces ex vrbe triumphant:
O hominum felix térque quatérque genus!
Sic ego ſim: liceátque mihi, mea Margari, tecum
Non alia vitam ducere ſorte meam,
At tu, quantum in te eſt, aliò nos ducere tentas,
Aſtrææq́; ſequi numina, Vere, iubes:
Et, quid, ais, quæſo, molli tibi carmine quondam
Proderit aut homines, aut ceciniſſe deos?
Scilicet vt toti fueris cum fabula vulgo,

Cúmque erit in vultu plurima ruga tuo,
Fortiter eſurias, vt te mala cogat egeſtas
Multa pati forti non patienda viro,
Sectari menſas, blandè appellare potentes,
Tollere mentitis laudibus aſtra ſuper.
Quòd niſi deſiperes, poteras in luce forenſi
Verſari, & laudem quærere, opéſque tibi.
Excute decepta blandum de mente furorem,
Qui tibi, ni caueas, pernicioſus erit.
Aduertit tardas qui recta monentibus aures,
Exitium demens fabricat ipſe ſibi.
Ergo ego vt hirſuti verboſa volumina Baldi,
Vt diſcam leges Iuſtiniane tuas,
Dediſcam teneri modulamina blanda Properti,
Dediſcam numeros culte Tibulle tuos?
Ah peream prius, & ſæuo me fulmine tactum
Trudat in obſcuras Iuppiter ipſe domos.
Quàm melius dulces dominæ in cõplexibus annos
Ponere, & in caro ſæpe iacere ſinu!
Diſperеam, ſi quicquid opum, ſi quicquid hono-
rum eſt,
A genere hoc vitæ mè reuocare poteſt.

FINIS.

M. A. MVRETI
AD PETRVM RVFVM
Druydam Conſiliarum Regium
Satyrarum Libellus.

Satyra Prima.

IAMDVDVM tumido mihi bilis in hepate feruet,
Et rumpi metuo, niſi te, Auruncane, ſecutus,
Inficiam tenues mordaci carmine chartas.
Túne auſis ſatyram conſcribere, tot tibi rerum
Conſcius, vt ſatyræ poſſis ſatis eſſe vel vnus?
Quidni autē? nunquid par eſt audacia Balbo,
Balbo, Stentorea Chriſtum qui voce profeſſus,
Deinde domi cauet, tremulùm criſſante Lycinna?
Et tamen hunc toruis oculis, & fronte ſeuera,
Flammatíſque genis, atque horrifico vlulatu,
Dum docet, & iactat fatuæ ſua dogmata turbæ,
In mores clamare malos ſi videris olim,

Eſſe putes ſupero demiſſum ex limine Paulum.
O mihi ſi effoſſa liceat ſcrobe dicere, quod mox
Efferat in vulgum foliis vocalibus arbor,
Quæ nã ego, vel potius quæ non ego crimina dicã,
Concitus? optari ſed enim quia talia poſſunt,
Non etiam fieri dicam tibi Rufe, ſed vni
(Σοι γὰρ ῥητὰ λέγειν, ϗ ὁμῶς ἄρ' ῥητὰ licebit)
Quæ mihi ſiue furor, ſiue hæc ſuggeſſerit ira
Nã quis enim eſt adeò patiẽs (niſi fortè Torannus
Deprenſis ſolitus blandiri in coniuge mœchis,
Et piperis multo ſaturas offerre placentas,
Dum refugit rixas, vitandaq́; iurgia cenſet)
Quiſnam inquã eſt vſquã, qui ſi ſacli ſemel huius
Viuidius paulò faciem conſideret, ira
Abſtineat? cùm iam oppreſſo virtutis honore,
Regnet in humanis vitiorum infamia rebus.
Improba quos ludi fecit fortuna choragos,
Viſceribus reliquorum, & ſanguine plebis alũtur:
Præficiúntque ſuis ſæui rationibus, haud quos
Longa fides vitæ, vel conſtans fama probarit,
Verùm aquilas, & vulturios, qui rodere norint
Ad viuum, atque vnum ex membris augere liẽnẽ.
Ringitur interea populus miſer, & prece multa,
Nequicquam ſurdas diuorum verberat aures.
Audíſne hæc inquã magni pater Herculis? audis?
Audíſne, an dormis? an nectaris ebrius hauſtu,

Exerces poſitis genialia tempora curis?
Non aliter noſtri. Similes fortaſſe tueris.
Hæc aliquis, ſacro cernens qui ſulphure quercus
Nil meritas, non monſtra illa exitioſa feriri,
In rabiem verſus, furiiſque agitatus amaris,
Inſequitur veteris non ſanum dogma Lucreti.
Sic alia ex aliis incommoda. Quomodo enim plebs
Ipſa colat diuos, cùm vos, qui fulmine bruto
Stringitis in veſtras auſos mutire tiaras,
Conſpiciat diuis ipſiq; oppedere Chriſto?
Anne libet mecum rationum euoluere libros?
Centum lænoni ſeſtertia, mille Corinnæ.
Hui! mille infami ſcortillo? deſine: pulchra eſt,
Et bene ſub domino lumbos vibrare perita:
Quinetiam feſſus ſi quando elanguit, ipſa
Inſilit, & blandè ſuper illum palpitat: id tu
Quanti eſſe, aut potius quanti non eſſe putabis?
Perge age. In accipitres triginta expenſa, canéſ-
(Hos domini potius paſci decuiſſet omaſo) (que:
Eripuit fallax plus millibus alea binis:
Vnguenta, exoticíque tulerunt cætera odores,
Fartoréſque, coquique, & rari opſonia luxus.
Interea quatũ in viduas, quantũ in peregrinos?
Quótnã inopes pauit domini quadra? quot ſtudio-
ſos?
Inſcius eſt morum, quiſquis nunc talia quærit.
Hæc fuerant ſub rege Numa, ſub conſule Bruto.

Nunc alia eſt ætas. Nugalibus hiſce relictis,
Curāt magnanimi ventrem, caudámque nepotes.
Nec gratus quiſquā eſt, niſi cui perfricta pudorē
Frons omnem abſtulerit, ſic vt probet omnia, ſitq́;
Et bene ructanti poſt cœnam applaudere porco,
Et bene pedenti blandùm arridere paratus.
Sed ſatis eſt. Si fortè furor Phœbeïus olim
Mentem, Ruſe, meam ſimili concuſſerit œſtro,
Bilem aliis, vni riſum tibi, Ruſe, mouebo.

M. A. MVRETI AD DANIELEM SCHLEICHErum *Vlmenſem adoleſcentem omnibus & fortunæ, & corporis, & animi bonis cumulatiſſimum*

Satyra Secunda.

RVMPE *Lycambæa numeros de cæde madentes*
Muſa ferox, rabiéque noua flammata malignos
Fige hominum mores, damnatáque ſecula culpæ.
At tua quis poterit patienti voluere vultu
Scripta? quotus tandem feret hæc conuicia lector?

Men' curare putas, mea quis laudétve legátve,
Rideat aut damnet? quaſi hæc ſint iuſta laboris
Præmia, poſt centum vigilatas ordine noctes,
Et penè eroſos repetitis morſibus vngues,
Inſani & ſemper deterrima quæq́; probantis
Plus aliis populi ſuffragia cæca tuliſſe.
Tu modo quem nondũ ſecli contagio vertit,
Tu legito hæc, DANIEL. *primæq́; à flore iuuentæ*
Diſce quot humana lateant ſub imagine peſtes.
Hũccine tu cui læna humeros Hyacinthina ve-
Lucentẽ hinc illinc auro, gemmiſq́; ſuperbũ, (lat,
Vinoſa facie, vaſti qui pondere ventris
Sudantis mulæ cedentia terga fatigat,
Aſpicis? hic primo abiecta de ſtirpe creatus,
Viliſq́;, ignotúſque, & terræ denique proles,
Non aut virtute, ingenuis aut artibus (illas
Ipſe ſua ex æquo cum mula nouit) at aſtu
Senſim ſubducens fatuis fundóſque, laréſque,
Tandem huc peruenit: rabidi nunc more leonis
Ventrẽ adipe inſontũ & miſerorũ ſanguine farcit.
Aſpice & hunc qui diducto, ceu ſimia, rictu
Putris gingiuæ viduata ſedilia pandit.
Quottidie hũc videas nitidi ſub primula ſo-
Lumina, cùm trepidus poſtico limine furtim (lis
Emittit tota vexatam nocte ſacerdos,
Repere paulatim per delubra omnia, & illic

Obſtipo capite, & trepidantibus vſque labellis
Nunc has, nunc illas prouolui cernuum ad aras.
Hinc rediens non ille inopes fraudare recuſet,
Non delatori periuria vendere Cordo,
Non facere omnia, quæ vel dicere vix ſit honeſtũ.
Vim putat hanc demens eſſe in luſtralibus vndis,
Pérque globos precibus diſtracta mente volutis;
Vt ſi vel cani iugulum patris enſe reſoluat;
Dummodo mortales oculos effugerit, ipſe
Conſcia ſecurus contemnere numina poſſit.
O ſimulatores, tetrum pecus, vt mihi ſæpe
Bile iecur vitrea diffinditur iſta tuenti!
Creditis eſſe deum cælo qui talia curet?
Exprimite hoc factis. non creditis? abiicite ergo
Hunc fucũ, & vultu ruite in ſcelus omne retecto.
Hoc ego laruarum genus exitialiter odi.
Sed quid ego enumerans nequicquam ſingu-
la conor?
Res caret illa modo: genera ipſa euoluere longum
Stupra, doli, fraudes, periuria, furta, rapinæ, (eſt.
Crimina erant olim: noſtro ſunt tempore luſus,
Quos pueri teneris meditãtur ab vnguib⁹, & quos
Ipſe docet natos genitor, matérque puellas.
Venimus ad ſummum: ruptis & prorſus habenis
Oppreſſa rerum potitur virtute libido.

FINIS.

M. A. MVRETI EPIGRAMMATA.

DIVO IVLIO CAESARI Scaligero patri meo.

IN tenues numeros, primi monumenta furoris,
Quo mea non ſimplex corda ſubegit Amor,
Dirige ſiderei radiantia lumina vultus
Cæſar, & hæc nati ludicra noſce tui.
Neu pigeat ſtudiis aliquot grauioribus horas
Subtrahere: interdum deſerere illa leue eſt.
Nēpe ducū haud quiſquā, licet imperterrita geſtet
Corda ferox, gladios ſemper & arma terit.
Qui populos iuſſisq́ regunt, nutúque coercent,
Et retinent forti regia ſceptra manu:
Non renuunt animos rerum moderamine preſſos
Interdum teneris exhilarare iocis:
Sæpe etiam vaſti mens vnica Iuppiter orbis
Flectere ſe à magnis ad leuiora ſolet.

Inſequere exemplũ regúmque, ducúmque, Deiq́;,
Dux olim, & princeps: nunc mihi pene Deus.

Antonio Goueano.

SVmme poëtarum, quos ſecula noſtra tulerunt:
Cui ſacræ Caſtalij fluminis vnda ſubeſt,
Accipe non tetrica iuuenilia carmina fronte,
A domino limam iuſſa ſubire tuam,
Vt tibi ſi (quod vix auſim ſperare) probentur,
Olim ſe lucem poſſe videre putent:
Sin minus, æterna damnentur vt omnia nocte,
Aſpectu tanti facta beata viri.

Ad noctem, Sidera, & Auroram de Dominæ pulchritudine.

NOx furua, atque alis horrenda nigrantibus, & vos
Fixa meæ vultu ſæpius aſtra deæ,
Audite hæc: tu primùm Erebi centumplicis v-
Quæ veniens vno cuncta colore notas. (xor,
Non pudor eſt, vbi flammeolo te Margaris ore
Pellit, & inuitum cogit adeſſe diem?
Vos quoq́; lucentes Æthræ radiantis ocelli,
Quorum alta aſſiduo templa canore ſonant,

Non pudor eſt, oculis vbi ſcintillantibus illa
Cedere tot veſtras lampadas vna iubet?
Et tu Dardanij coniux formoſa mariti,
Tangere ſol cuius nil niſi terga poteſt,
Nunquid vbi aſpexti, quàm te procul illa relin-
Natiuus roſeo creſcit in ore rubor? (quat,
Non, puto: quin illi vltro omnes conceditis, in qua
Miratur vires Iuppiter ipſe ſuas.

Ventis furentibus.

AE*Olidæ celeres, dominæ Iunonis alumni,*
Cærula veliuoli quos timet vnda maris,
Altifremi, alipedes, cæli, terræq́ tetrarchæ,
Dirigite in pectus flamina veſtra meum:
Vt mea vel veſtro pereant incendia flatu,
Vel me etiam veſtris viribus aucta necent.

Ad animum ſuum.

Q*Vonam abiit mî animus? num quò ſolet? auguror illuc:*
Pectore ſe dominæ condidit ille meæ.
Siccine me tandem miſerum, fugitiue, relinquis?
Siccine, deſertor, caſtra inimica petis?
O ſaltem flammata tuo vel ab igne caleſcat,
Frigore vel flammas enecet ipſa tuas.

Margaridi.

DIcere dum conor noſtros tibi, vita, dolores,
Ah miſero ex ipſis verba labris abeunt.
Dum tegere,& clauſo meditor ſub corde tenere,
Ingeminat vires abdita flamma ſuas.
Quid faciam? ex æquo magnum diſcrimen vtrin-
Siue loqui coner,ſiue tacere velim. (que eſt
O quæ ſola meo iamdudum in pectore regnas,
Tute tibi caſus, Diua, referto meos.

Somnium.

EVge,an te teneo, mea lux,an ſomnia demens
Fingo mihi?certè,lux mea,te teneo.
Somnia non hæc ſunt. oculis nónne intuor hiſce
Flammeolóſque oculos, purpureáſque genas,
Lacteoláſque manus,& eburnæ frontis honorem,
Colláque non tacta candidiora niue?
Dulcia collatis ineamus prælia ſignis,
Dum tuta alternis luſibus hora datur.
Me miſerum! nuſquam es. fallax me luſit imago.
O dolor! ô animi gaudia vana mei!
Quid queror? exacta ſi rem ratione putemus,
Vmbra eſt in miſero quicquid amore boni
(eſt.

Margaridi.

DVm te, Margari, baſiare conor,
Labris protinus inuident ocelli,
Aſpectúque tui carere nolunt.
Quòd ſi contuitu beare ocellos
Tentarim, labra protinus repugnant,
Quæ ad ſeſe iſte tuus vocat, trahítque
Candor purpureo natans in ore,
Vt ferrum Herculeus trahit lapillus.
O vis eximiæ ſuperba formæ,
Quæ me vel mihi diſſidere cogit.

Eidem.

SIc age, pugnando teneri paſcuntur amores,
Inuade inſanis vnguibus ora mihi:
Et turba noſtros, audax, laceráque capillos,
Atque interiecta gaudia veſte nega.
Illa etenim ô quanto magis eſt perfecta voluptas,
Quæ cupiente quidem, ſed renuente venit!

Eidem.

LVdamus, mea Margari, & iocemur:
Nos & cum roſeum diem reducet,

Et cùm ſe Heſperiis recondet vndis
Deprendat radiatus ora Phœbus
Ludentes ſimul, & ſimul iocantes.
Appellabo ego te meam columbam,
Tu me, blandula, paſſerem vocabis.
Cum dicam tibi percitus furore,
Da mî baſiolum vnicum columba:
Tu collo iniiciens meo lacertos,
Porges mî oſcula delicata mille,
Et mille altera, & altera vſque mille,
Vibrans improbulam ſubinde linguam, &
Os morſu tenero meum laceſſens.
Dehinc dices mihi, mi tenelle paſſer,
An non ipſa tibi vna ſum columba?
Tua vna ex animo columbulilla?
Tuum mel, tua ſuauitas, tuum cor?
En me (nam tua ſum) ſuauiare,
En hæc vbera iam retecta cerne,
Quæ per te mihi primulùm tumeſcunt,
Obiectam & ſibi faſciam repellunt.
Quò tu, quò modò, delicate, pergis?
Quò trudis digitos nimis ſalaces?
Sic nos, ſic age, dum viremus ambo,
Dum res ad Veneris valemus ambo,
Ne fruſtra melior teratur ætas,
Ludamus mea Margari, & iocemur.

Tergo debilis imminet ſenectus,
Quæ cum venerit, ah dolor, columba,
Nos tuſſis mala, viriúmque langor
Pro ludíſque iocíſque conſequentur.

Ad Paulam.

BAſia quòd libas cupidis luctantia linguis,
Res ſatis ardori non facit iſta meo.
Quòd mea colla tenens blandis, reſupina, lacertis,
Me dicis vitam, deliciáſque tuas,
Hoc nihil eſt. Dulci Veneris de nectare, Paula,
Aut nulla, aut quinta da mihi parte frui.

Ab amica procul poſitus, ob ídque noctu quieſcere non valens, mortem precatur.

IAm tacitis cœlo voluuntur tractibus ignes,
Altáque rorantes Delia flectit equos.
Iam pecudúmque, atque alituum genus omne, ferarúmque,
Et quotquot liquido marmore monſtra ſilent,
Somnus habet, dubióque natans per inane volatu,
Membra papauereis illinit vnguinibus.

Te ſolum, Murete, fugit: tibi cura recurſans
Ire iubet lento tempora mœſta gradu.
O cœlum! ô certis agitati legibus orbes,
Cuilibet ex ortu qui ſua fata datis!
Extinctum toties ſit fas occumbere. Iam ſum
Non ego, ſed tantùm corporis vmbra mei.

In Venerem.

SI Venus, vt mendax docuerunt turba, Poëta,
De mediis verè nata putatur aquis,
Qui fieri potis eſt, mediis vt fluctibus orta
Aſſiduo noſtrum torreat igne iecur?
O dolor! ô quid iam miſeri ſperetis amantes!
E media vobis naſcitur ignis aqua.

Ad Margarin.

QVem tu cũque ſemel blando aſpectaris ocello,
Ni ſubita exiliat lætitia, lapis eſt.
Cui verò hac etiam dederis libanda labella,
Hunc ego felicem térque quatérque voco.
At ſi quem complexa tuo dignâre cubili,
Is non iam felix, Margari, ſed deus eſt.

Luſus cum amica.

PAnde oculos, pande ſtellatæ frontis honorem,
Queis doleat viſis, inuideátque Venus.
Pande agedũ laſciua. quid, ô, quidnã oculis illud,
Quo mea verſantur corda, ſupercilium?
Saltem ebur hoc manuũ interea ſpectare licebit:
Ah etiámne manus? ſæua, etiámne manus?
En, iam igitur poſthac nihil amplius ipſe videbo:
Claudo etiam ipſe meos, en tibi, claudo meos.
Iam formoſe dies, iam lux formoſa valeto:
Nam vos, nec dominam cernere ſuppliciũ eſt.
Audiit, ínque ſinum iecit mea Diua meum ſe,
Recluſitque oculos applicito ore meos.

Eidem.

CVm pluit, & radios Phœbus cùm ſubtrahit orbi,
Tũ ſanè mœſtus quilibet eſſe ſolet:
Ne mirere igitur, ſi ſim, mea Margari, triſtis:
Ecce pluo lacrymas, tu mihi Phœbus abes.

Ad Gallam.

NOui pro verbis ego ſola rependere verba,
Et pro blanditiis reddere blanditias.
Oſcula ſiqua dabit, ſola auferet oſcula de me:

Pro ſolis nutus nutibus eripiet.
Hæc aliquid præter tibi me ſi vis dàre, fas eſt
Hæc aliquid præter, te mihi, Galla, dare.

Iulio Cæſari Scaligero.

SCaliger Aoniæ decus immortale cohortis,
Qui, quæ alios ornant ſingula, ſolus habes,
Altera Veronæ, maior ſed fama priori,
Cui Clarij munus ceſſit vtrunque dei,
Cui tot ſe debent animarum millia, per quem
Sæpius eſt Stygij cymba quieta ſenis,
Quòd tantum auguſta de maieſtatę remiſti,
Vt placido verſus videris ore meos,
Præmia quæ tandem tibi digna reponere poſſim?
Deuoueam ſi me, vix ſatis eſſe putem.
Túne meos verſus voce vt laudaueris illa,
Quam ſtupet, & qua nil grandius orbis habet?
Præmia quænam igitur reddā tibi digna? ſed erro:
Præmia non debent reddier vlla deis.
Anne tuas igitur deſcribam carmine laudes?
(Laudari humana numina voce volunt)
Deficient humeri tanto ſub pondere, nec iam
Tuta erit in tanto noſtra carina mari.
Quidnam igitur? taceo. ſatis hunc dixiſſe putandum eſt,
Se quicumque ſatis dicere poſſe negat.

In Eundem.

DIc dea, quod poſſim ſcripturus fingere nomen,
Scaligeri quod par laudibus eſſe queat?
Cur petis imprudēs, quod habes? dic, Scaliger: illud
Omnia virtutum nomina nomen habet.

In eundem.

DIcite mî Muſæ, cultiſſima numina nobis,
Quonam Scaligeri paſcitis ora cibo?
Sic ego, ſic Muſa: quàm te ſententia fallit!
Nectare quo potius nos alat ipſe, roga.

Ad Phyllidem.

CVm ducenda mihi ſine te ſunt tēpora, Phylli,
Longior eſt anno menſis, & hora die.
At tecum ſi quando datur mihi viuere, rurſus
Eſſe diem credo, qui modò menſis erat.
Te ſine vel Tauri cùm luſtrat cornua Titan,
Semper adeſſe mihi mœſta videtur hyems.
At tecum medio gelidæ ſub tempore brumæ,
Ire tamen veris tempora læta puto.
Te ſine nox mihi ſit, medio cū Phœbus in axe eſt:
At tecum in media ſit mihi nocte dies.

Quantum in me miſerum iuris tibi fata dedere!
Quæ mihi vel cæli vertere iura potes.

In Carolum Caliantheum.

PHiloſophum te dicis, & hoc te nomine iactas,
Præ te omnes reliquos vt nihil eſſe putes:
Nec tamen aut rerum cauſas & pondera noſti,
Aut aliud, nomen quo mereare ſophi.
Vna tuis titulis addenda eſt litera, Carle:
Nec mihi philoſophus, ſed philoſomphus eris.

Rodolpho Condomio, à quo ad cœnam inuitatus fuerat.

AD cœnam tibi me quoniam condicere cogis;
(Si modò quis cogi, quò cupit ipſe, poteſt)
Accipier qua me cupiam ratione, Rodolphe,
Cognoſce, & cœnæ quid caput eſſe putem.
Non me præcipuè vel auis Iunonia ducit,
Vel quæ de Scythico flumine nomen habet.
Iſta decent reges: nobis cœnantibus vnâ,
Suſtineat parcas ſobria menſa dapes.
Sit vini tibi cura prior: niſi nobile vinum eſt,
Et iocus à menſis, & lepor omnis abeſt.
Tunc cibus inuito lenteſcens creſcit in ore,

Et leuius ferre eſt, quàm recreare ſitim.
Sin contrà adfuerit generoſi copia Bacchi,
Vix capit vndantes vel domus ipſa iocos:
Tunc & conuiuæ per mutua pocula certant:
Hic annos dominæ condit, at ille ſuos:
Et veteres memorant flammas, & carmina dicũt,
Et laudant cœnæ concelebrántque patrem.
Quare agedũ memori primũ hoc ſub mente te-
Si tibi cura mei, ſit tibi cura meri. (neto:

In Lygdum.

Ἱππεύειν *Lygdus teneris dum diſcit ab annis,*
Eſt ſimul & Chiron factus, & Eurytion.

In eundem.

Lygdus blandulus eſt, venuſtulúſque,
Formoſúſque ſupra modum, & benignus
Non æris modò, ſed ſui & ſuorum:
His multos parat artibus ſodales.
Vnum eſt quod nequit approbare multis
Naſutis nimiùm, dicacibúſque,
Mureto, Crucióque, Memmióque,
Quòd ſe frugibus vnicus repertis,
Multa paſcere glande perſeuerat.

De Porna ad L. Memmium.

PORna ſuis tantùm, Memmi, ſubſternit amicis:
Verum: at nulli vnquã Porna inimica fuit.

In eandem, quæ ſe etiam famulis ſubigendam præbebat, cùm tamen mirè arrogans eſſet.

QVàm malus eſt, quiſquis dicit te, Porna, ſuperbam!
Quid? tu te pueris ſubiicis ipſa tuis.

F. Grato Lomenio.

DIcere te tactum nullius amore puellæ,
Laſciuíque ſoles ſpernere tela dei.
Quid ſibi, Grate, volunt igitur, quæ ſæpe notaui,
Tot data ab arguto ſigna ſupercilio?
Quid riſus, quid verba, manúſque oculíque loquaces,
Et quæ ſummoto baſia teſte capis?
Fingo, inquis. Celare tuum cur niteris ignem?
Quiſquis tam bellè talia fingit, amat.

Gulielmo Mombaſio Epiſcopo Lectorenſi.

QVòd tam cenſeris generoſo ſanguine, Præſul,
Quòdque es tã multis clarus imaginibus,

Illa quidem certè laus eſt non infima, ſed quæ
Tota ad maiores ſit referenda tuos.
Quòd ſuperas opibus multos, quòd honorib⁹ anteis,
Fortunæ hæc dici munera poſſe vides.
Quòd ſis auguſto ſpectandus corpore, forſan
Natura hanc dotem vendicet ipſa ſibi.
At quòd tam multis fulges virtutibus, atque
Eximiis rari dotibus ingenij,
Quòdque tuis lucem præferre nepotibus illam,
Quam tibi maiores antè tulere, potes:
Hæc demum eſt tua laus: hæc, Præſul, laus tua de-
Vna hæc te ſuperis inſerit ordinibus. (mũ eſt:

In Ponticum.

SAEpius hinc illinc video tibi, Pontice, mitti
Carmina iudicio ſubiicienda tuo,
Idque à diuitibus: neque enim tua, Pontice, quiſ-
Emendaturus limina pauper adit. (quam
Quid mirũ? neq; enim poſſit dare munera pauper:
Nec te, quæ veniunt carmina ſola, iuuant:
Mittit at hic gemmas, alius cum verſibus aurum,
Vt conſtent operæ præmia digna tuæ.
Tu, quia muneribus caperis, mala carmina lau-
Altera mentita retia laude paras. (dãs,
Quid correctoris falſo te nomine iactas?
Id non corrigere eſt, Pontice, colligere eſt.

In eundem.

AVrea non vana iactas tua carmina voce?
Purgari ſolo nempe quòd igne queunt.

Franciſco Moncaudo Burdigalenſi.

MOncaude optime, cui nouem ſorores
Sertis tempora laureis coronant,
Quem vatem geminus ſuum Cupido,
Quem vatem genitrix ſuum Dione,
Spretis omnibus vnicum ſalutat,
Illos verſiculos perelegantes,
Illos verſiculos perimpudicos,
Nec caſtos nimis, & nimis venuſtos,
Molles, improbulos, libidinoſos,
Effrontes, pathicos, Catullianos,
Per ludum mihi quos heri dediſti,
Iam, credo hercule, millies relegi.
Vt ſunt molliculi! vt fluunt decenter!
Vt ſpirant Venerem vndiquaque totam!
Vt vincunt Sybariticos poetas!
Vt, quòd pruriat, incitare poſſunt,
Non dico ſenibus modo hispiloſis,
Verùm decrepitíſque, mortuíſque,
Si quicquam pote mortuos mouere eſt.

Atqui dicere te tamen ſolebas
Ludorum, & Cypriæ rudem palæſtræ,
Méque illa imbueras opinione,
Nil te.vt virgineum magis putarem:
Quin & verſibus, impudens, in ipſis
Semper diſſimulas, adhúcque ſumis
Tyronis tibi nomen, Imperator.
Ohe deſine:ten' ego vt pudicum
Poſthac arbitrer, ampliúſve fallar?
Imo mehercule virginémque Cyprin,
Caſtratúmque putem prius Priapum.

Diuino ingenio CAES. Scaligeri.

EMinus ætherij collucens luminis aura,
Quæ radios toto diſiicis orbe tuos,
Certáque cognati retinens commercia cœli,
Tunc etiam cum te deprimis, aſtra vides:
Hæc tibi pauca tui mirator maximus offert
Carmina, at indocta non bene ducta manu,
Si liceat, tibi templa ſimul poſiturus, & aras:
Vſque adeò numen ſuſpicit ille tuum.
At tibi pro templo cælum eſt: humus, ara: nec ipſe
Iam renuit, quin ſit victima ſacra tibi.

Pro Carolo Montauſeriò ad Margaritam reginam Nauarræ.

MEns regni, ſexus lumen, ſtupor orbis, in vnò
Munera quæ diuûm corpore cuncta tenes,
Conſpicere in qua vna veteres licet heroinas,
Et quicquid veteri laudis in orbe fuit:
Delicium cæli, terræ decus, accipe, quæ ſe
Aduoluunt pedibus carmina pauca tuis.
Nam quãuis tibi nulla dari, niſi magna decebat,
Parua tamen læta ſumere fronte ſoles.
Illa tibi cum diis communis, vt omnià, virtus,
Vili etiam placant quos data thura manu.
Fors òlim maiora tibi, & meliora dicabo,
Si modo me ſolita, Diua, fouebis òpe.
Te ſine nil, ſed multa tuo cum numine poſſum:
Nititur auxilio ſpes mihi tota tuo.
Ipſe quidem prorſus nihil hoc ſum tempore: ſed tu
Ex nihilo me aliquid reddere, diua, potes.

CAES. Scaligero.

CVM mea tantopere placeant tibi carmina, Cæſar,
Vel ſi non bona ſint, iam bona facta puto.

F. Grato Lomenio.

QVisquis te Gratum primus, Franciſce, vocavit,
Omen, nō nomen tradidit ille tibi.

In quendam.

MVlciber inceſſu, capite AEolus, ore Lyæus,
Tres uno diuos corpore ſolus habes.

In Rufinum.

INter Latino fortè ſicubi aſſedit
Pulchellus iſte, fuſculo ore, Rufinus,
Qui ſericatus gaudet ire per vicos,
Tria verba molli Græca voce τρανλίζει:
Græcè ſed adſit eruditior quiſquam:
Silentur illa: proferuntur Hebræa,
Quæ liuidis præmanſa dentibus latrans,
Nil præ ſe apellas iurat eſſe Rabbinos,
Suæq; ita, obiicit imperitiæ velum.
At ſcis, apud nos aſtus iſte quid proſit,
Doctor trilinguis, architecte verborum?
Scis, inquam, apud nos aſtus iſte quid proſit,
Qui vera fucis indicamus abſterſis?
Dum vis videri habere tres ſimul linguas,

F. i.

Vnáque tentas anteire ſerpentes,
Quòd credimus te haud aliud eſſe, quàm linguã.

In Noallium.

NIl immundius eſt tuis libellis,
Nil obſcœnius, impudiciúſque:
Et vis te tamen vt putemus eſſe
Numa, Fabricióque ſanctiorem:
At ſententia noſtra ea eſt, Noalli,
Quiſquis verſibus exprimit Catullum,
Raro moribus exprimit Catonem.

In Vergilium.

Vergilius ipſe loquitur.

COr Phœbi, Phœbus Latij, vatum pater, & rex,
Fons ex quo Aoniæ proſilit humor aquæ,
Par volui primùm, maior ſed factus Homero,
In Græcos Romæ iura ſecunda dedi:
Ad cælos tandem raptus, Ioue iudice, dicor
Nectarea illorum vincere voce ſonos.

In Lygdum.

QVòd ſis tã facilis, quòd ſis tã, Lygde, benignꝰ,
Quàm noua nupta ſuo cùm parat ire viro,
Hoc caue te credas nobíſve, aliíſve moleſtum
Nomine: quinetiam nos magis iſta iuuant.
Diſplicet hoc, quòd nõ tantũmodo, Lygde benignꝰ,
Verumetiam, vt fama eſt, officioſus homo es.

In Apollinem.

CVm timidam cupidus Daphnen ſequeretur Apollo,
Currentem celeri per iuga ſumma pede,
Improbe, narratur triſtis dixiſſe, Cupido,
Incaluit pectus cuius ab igne meum,
Aut concede tuas, quibus iſtam perſequar, alas,
Aut tua de noſtro pectore tela moue.

In Ponticum.

SÆpe, velut ridens, Epicuri dogmata laudas,
Et, quaſi per luſum, reiicienda negas:
Sæpe velut ridens, dicis tibi vera videri:
Quinetiam vultus ſigna probantis habet:
Sic etiam viuis, quaſi non alienus ab illo,
Omnia quæ iuras te ſimulare tamen.

Tolle tuas artes: nihil hæc mendacia proſunt:
Qui ſemper ſimulat, Pontice, non ſimulat.

Neque auaros, neque prodigos probandos eſſe.

IMproba quem partis cumulandi plura libido
Detinet, & iuris non ſinit eſſe ſui,
Quem vexat damnoſa modis inſomnia miris,
Dum ſua ſub tacita pondera nocte putat,
Qui queritur tardas non ſæpius ire Calendas,
Quíque nihil penſi, dummodo quærat, habet,
Omnia præ lucro contemnere iura paratus,
Nec mihi, nec cuiquam, credo, placere poteſt.
Sed neque qui ternis decies centena diebus
Fundit, & in ſumptu nil putat eſſe nimis:
Quíque etiam noctu, poſita cùm luſerit arca,
Non alio ritu tempora lucis agit:
Quem Sol ſi primo locupletem viderit ortu,
Redditus ex Crœſo protinus Irus erit:
Qualis apud Stygiam torquet rimoſa paludem
Vano virgineas vrna labore manus.
Quiſnam igitur? qui ſe cauta ſic temperat arte,
Vt medium ſeruans, vitet vtrunque latus.
Prouidus, at facilis: parcus ſibi, largus amicis,
Atque etiam largus, cùm petit hora, ſibi:

Qui nec opes terra furtim componere, ſed nec
Perdere diſcincti more nepotis amat.

In Gelliam.

QVòd nimio faciem cultu tibi Gellia quæris,
Et ſuffis multo corpus odore tuum,
Hac ratione mihi credis te poſſe placere,
Conaríſque illa me retinere via.
Quære alios, iſto qui delectentur amore:
Perſonata mihi nulla puella placet.

Claudio Coleto Campano.

CVm det Rufa roſas, cùm det tibi lilia, Claudi,
Cùm det ſerta tibi crine ligata ſuo,
Cùm te reſpiciens ſuſpiret pectore ab imo,
Annuat argutis cùm tibi luminibus,
Denique cùm quouis ſolum te ſola ſequatur,
Coniicere hinc quis non vlteriora queat?

In Romanum.

CVm ſomnus pigris vix dum eſt excuſſus ocellis,
Atque recèns orto pluma relicta die,

Inclamas multo puerum, Romane, boatu,
Ora lauaturas qui tibi portet aquas:
Tunc & gingiuas multo ſale ſeſquipedales
Proluis, & guttur térque quatérque tuum.
Eſſe quid hoc dicam, quòd cùm tam ſæpe lauetur,
Nunquam non tamen eſt ſordida lingua tibi?

F. Laccio Cairiechio.

TVne meo elabi poſſis de pectore, Lacci,
Aut ego, dum viuam, non meminiſſe tui?
Ante vel iſtius mundi compage ſoluta,
Tetras in antiquum ſit reditura Chaos.
Quin mihi cū Lacheſis ſummos peruenerit annos,
Noſtra ſonum referent nominis oſſa tui.

In Grannium.

IAmbicos ſine lege Grannius facit:
Miraris? ipſe lege Grannius caret.
Fraudem ſuis idem inſerit poëmatis:
Miraris? ipſe fraude ſine facit nihil:
Adeóque ſi quid fraude vacuum vnquam facit,
Vt fraudet expectatione alios, facit.

Iohanni Coſtecaudo.

NI quantum pote quiſquam amare quenquã,
Tantum te ipſe amo, Coſtecaude, ni te
Totum non oculis fero iam in ipſis,
Verùm in pectore & intimis medullis:
Contingant mihi cuncta, quæ timentur,
Et multo grauiora, quàm timentur:
Tanto vt ſim ipſe miſerrimus malorum,
Quanto tu vnus es optimus bonorum.

Iocoſum.

MEmbra ſacerdotes ſi nunc ſua cædere moris
Eſſet, vt in priſca relligione fuit,
Crebra minus ferret ſpuriorum examina tellus,
Fraudaret ſociam fœmina rara fidem.
Vera quidem ſunt hæc: ſed ſi lex illa feratur,
Quære alium, quàm me, qui tibi ſacra canat.

In malos principes.

IVppiter in faciem, propter ſua probra, lupinam
Mutauit regem Mænalis ora tuum.
Ille quidem Regum ſolus, mihi credite, non eſt,
De ſe qui dici promereatur idem.

In Corellium.

SVtor es, & piſtor, lanius, lenóque, coquúſque,
Mercatórque bonus, cauſidicúſque bonus:
Te tamen in tota non eſt mendicior vrbe,
Nec quem paupertas arctiùs ægra premat.
Dic agedum, qui ſit (nam res eſt mira, Corelli)
Cùm tot res facias, rem facere vt nequeas?

In Lygdum.

CVr tibi cauta dedit corpus natura puſillum?
Viderat hoc ipſo plus ſatis eſſe mali,

De monacho quodam.

COrdigerum abiecto deprendit forte cucullo
Hoſpita non ſegnem, nec ſine mente virum,
Cui tota interior (velut omnia plena dolorum)
Serica ſub vili tegmine veſtis erat:
Hoſpita quod mirata, quid, ô pater optime, nun-
Veſtis, ait, ſorti conuenit iſta tuæ? (quid
Ille nihil cunctatus, eho, quidnam vetat? inquit:
Quippe meo ſunt hæc parta labore mihi:
Quóque magis credas (grandi mutone retecto)
Hoc mihi, ait, fuſum talia nere ſolet.

In conuiuatorem nimium prolixum.

QVonam ſcriblitas, quonam iſta ſophiſmata plenis?
Vis bene conuiuas paſcere? pone famem.

Annæ Ogeriæ Neapolitanæ.

AVrea cæſáriem, prædulci argentea voce,
Hei mihi, cur duro ferrea corde manes?

Iohanni Deliano.

SI ſacer ætherio furor excitat igne poëtas,
Eoſdémque aſſidua lampade torret Amor,
Miraris, ſolidos cur nam exhaurire trientes,
Donaque Lenæi ſumere patris ament?
Ante diem geminus miſeros extingueret ardor,
Ni daret aſſiduus frigora grata latex.

Stephano Aliſio Burdigalēſi.

SI mea ſe faciles dederint in vota camœnæ,
Vt per plura meum ſecula carmen eat,
Tu pariter mecum memori celebraberis æuo,
Et tibi ſcripta vetus per mea nomen erit,

Sin (ſed enim verbis & pondus & omen abeſto)
Non ſeneant domino longius illa ſuo,
Non tamen idcirco tibi diſplicitura putabam
Hæc magni in te animi pignora parua mei.

Mario Crucio.

F*Orma ætate perit: vires ætate fatiſcunt:*
Caſibus innumeris eripiuntur opes:
Vna, Mari, eſt virtus, quã non vis tẽporis aufert,
Non premit indigno ſors inimica pede.
Vna ſuos inuicta perennibus inſerit aſtris,
Fortunæ imperio liberat vna ſuos.
Hãc ſequere. Inſani eſt poſtponere firma caducis,
Veraq́ue quæ bona ſunt, ſpernere, falſa ſequi.

In Ponticum.

P*Onticus eximium dum ſeſe ait eſſe poëtam,*
Hoc ſolo dici iure poëta poteſt.

In Laïdem.

N*On toto eſt mulier, quàm Lais, iuſtior orbe:*
Cur ita? nam rectum ſemper amare ſolet.

In Auitum.

CVm ſubigat ſterilem, nihil illi donat Auitus:
Sic fit, vt ille oleum perdat, & illa operam.

In Pontilianum.

CVr tua vix vnquam ſint ſalſa epigrammata,
Diluis hæc nimio, Põtiliane, mero. (quæris

De virtute & gloria.

VIrtus, vt ſolidũ quiddã eſt, & corpore conſtãs:
Æqua ſed eſt vmbræ gloria fluxa leui.
Hanc igitur quiſquis neglecta amplectitur illa,
Huic mage quàm corpus, corporis vmbra placet.

De Lucij cuiuſdam memoria.

ESſe aliquam ſi quis memorandi perneget artẽ,
Hanc qui confirmet, Lucius vnus erit:
Ille etenim nuper curáque adiutus & arte,
Tres verſus totidem noctibus edidicit.

In Paulum.

ELecto ſurgens ad menſam accedere Paulus,
E menſa ad lectum rurſus abire ſolet:

Interea attingit libros, vt vina catelli,
Et queritur ſeſe diſcere poſſe nihil.

Fatis parendum.

OBſequitor fatis: ducent te fata volentem:
Sin minus, inuitum te tamen illa trahent.

De Pompilij naſo.

POmpilio eſt naſus cubitos tres longus, & vnum
Latus, & hũc murus cingit vtrinq; triplex:
Adſunt & turres, Bacchus quas condidit ipſe,
Et minio tinctis vſque rubere dedit.
Huic etiam naſo vis admiranda tributa eſt:
Nam calices ſiccos illius vmbra facit:
Imò etiam longè diſtans ſi ſenſerit vſquam,
Vt magnes ferrum, ſic trahit iſte merum.
Nuper eram in menſa, ſitiens, potare paratus:
Pompilius clauſas aſtitit ante fores:
(Mira canã, ſed vera) merum mihi forte paratũ
Attraxit naſo protinus ille ſuo.

In Pauli naſum.

EXiguum ſi quis naſum vidiſſe laborat,
Paulum adeat, Paulo ſi modo naſus ineſt:

Non etenim eſt naſus, ſed pars centeſima naſi,
Et quo quis viſo dicere poſſit, vbi eſt?
Talis ineſt naſus muſcis, ſed & his quoque maior,
Et melius naſi nomine dignus ineſt.
Quàm quæ per radios volitant corpuſcula ſolis,
Maiorem naſum vix, puto, Paulus habet.

Sub exortum diei.

ROſcida purpureos effert Aurora iugales,
Et nitidum Soli præuia ſternit iter:
Noctis aues dudum rupere ſilentia cantu,
Nulláque iam cœlos, rara vel aſtra micant.
Exit flammiuomo Phœbus ſpectabilis ore,
Et tenebras denſæ noctis abire iubet.
Chriſte, patris ſplendor, vero me lumine reple,
Atque meo tenebras pectore pelle procul.

In Gaurum.

EFfundas verſus vna cum luce ducentos,
Forte poëtaſtris annumerandus eras:
Sed cùm te eximium iactas tam ſæpe poëtam,
Id quoque quod paulum eſt, incipit eſſe nihil.

In Pamphagum.

PAmphagus in patulam tam multa ingeſſerat aluum,
Quàm poterant denis plus ſatis eſſe viris:
Ecce venit caupo, preciúmque expoſtulat. ille
Ebria terribili lumina more rotans,
Euomit in patinam vinúmque, cibóſque receptos,
Atque ait, En, merces tu tibi habeto tuas.

In Gallonium.

STertit ad octauam Gallonius: inde cubili
Paulatim aſſurgens lãguida membra leuat.
Obiicitur perdix, quam protinus ille calentem
Deuorat: hac nulli ceſſerit arte libens.
Spumantis temeti cyathos octóve, nouémve
Adiicit, & ſacris ſic operatus, ait,
Dî date mî conſtantẽ animũ, mentémque quietã,
Quàm multis vita eſt noſtra referta malis!

Seſtio.

MVlta quidẽ, fateor, confers mihi munera Seſti,
Deuinctũ tibi me nec tamẽ eſſe reor.
Cur ita? quòd quæ das, triſti dare mente videris:
Sic ego quæ data ſunt, vendita dona voco.

De voluptate, & ratione.

CVm, velut excelſa reſidens in puppe, Voluptas
Arbitrio mentem pellit agítque ſuo,
Horrida bacchantes ineunt certamina venti,
Nauémque in Syrtes & vada cæca trahunt:
Illinc Ambitio, Dolus hinc conſurgit, & atrox
Ira cruentatas ſanguine tincta manus.
At ratio regimen nauis ſi ſumpſerit, ecce,
Compoſitis vndis æquora tuta ſilent:
Ipſa ratis nullo ventorum exterrita flatu
In portum certo tramite flectit iter.

Sanſoni Crucio.

ET bonus, & diues, Sanſo, ſimul eſſe laboras:
Id fieri nulla ſed ratione poteſt:
Sic vtrunque petens perdes vtrunque: neceſſe eſt,
Alterutrum tollas, alterutrúmque petas.

Tumulus Otthonis hominis voraciſſimi.

COnditus hac ſub humo eſt gurges vaſtiſſimus Ottho,
Cui nunc officium iuſta rependit humus:
Condidit in ventrem terræ tot iugera viuus:
Hunc ſub ventre ſuo nunc quoque terra tenet.

In Virronem.

QVòd totam Virro furioſi more per vrbem
Diſcurrit noctu, quòd loca ſola petit,
Neſcio quid ſecum ſolus quòd muſſitat: illo
Quòd nemo eſt tota ſordidus vrbe magis,
Hac ratione parat nomen famámque poeta,
Et reperit fatuos, ſic quibus eſſe probet.
O valeant calami, pereat genus omne librorum,
Reddere ſi vates mens maleſána poteſt.

In Paulum.

QVæ tu condideras, inſpexi carmina nuper,
Lectáque ſunt, fateor, tèrq; quatérq; mihi:
Nec tamen eualui cognoſcere quid ſibi vellent:
Vſque adeò obſcurè ſcribere, Paule, ſoles:
Nam tu verba, puto, ex libris accepta Sybillæ,
Quæque Catonis erant tempore priſca nimis,
Verſibus infercis, gaudéſque obſcurus haberi,
Et velut inducta ſingula nube tegis:
Erraſti hoc tantùm, quòd mittēs carmina, Paule,
Debueras vnâ mittere grammaticum.

Ad amores.

CArnifices curæ, miſeræque incendia mentis,
Et tu cum pharetra ſæue Cupido tua,

Túque Erycina, ferox, longum, æternúmque vale-
Ferte aliò veſtras, noxia tela, faces : (te,
Præteriti vobis nimium conceſſimus æui:
Iámque dies mores poſtulat iſta nouos :
Nunc iuuat & rerum cauſſas tentare latentes ,
Inuiáque ignauis per loca ferre pedem,
Induere & mores, contracta fronte, ſeueros,
Atque puellares ſpernere blanditias.
Hæc loquor : at ſi me placidis ſpectarit ocellis,
Quæ fugat aſpectu nubila cuncta ſuo,
Quàm vereor, ne mox mihi multa & magna lo-
Omnia cũ faſtu fortia verba cadant! (cuto

In Pontilianum.

CVm rapidus medio deſæuit in æquore Titan,
Fer puer huc cyathos, Pontilianus ait :
Cùm pluit, en, inquit, deus admonet eſſe bibẽdum,
Qui nunc tam multò proluit hymbre ſolum:
Sic vacua à potu non vnquam tempora ducit,
Cúrque bibat, ſemper Pontilianus habet.

Petro Quintio.

SI dea, quæ dubiis huc illuc paſſibus errat,
Et regit humanas, lumine capta, vices,
Quem Labirynthæis erroribus egit, Vlyſſem

Ad patrios eſſet paſſa ſenere focos:
Membraq; laúſque viri tumulo caperentur eodē,
Et tegeret nomen, qui tegit oſſa, lapis.
At quoniam fatis variè crudelibus actus,
Dura tulit terra plurima, plura mari:
Viuit, & euectus rutilis ſuper æthera pennis,
Mæonio clarum carmine nomen habet.
Macte animo, Quinti: dum te ſors inuida vexat,
A patriiſque procul finibus eſſe iubet,
Virtutem illa tuam toto diſſeminat orbe,
Dúmq; nocere cupit, ſic quoque ſæua iuuat.

Claudio Burgo.

PErpetuò mœres, nec frontē exporrigis vnquā,
Hoccine tu, quæſo viuere, Burge, vocas?
Is demum verè viuit, qui mente ſerena,
Et nitido lætos exigit ore dies:
At qui perpetuis torquet ſe angoribus, hunc non
Viuere, ſed lenta morte perire puto.

In Diuam Catharinam.

QVo te præcipuè commendem nomine, Virgo?
Laus etenim quæ te non minor eſſe queat?
Magnum erat errores veterum liquiſſe parentū,
Maius at imperium deſeruiſſe fuit.

Magnũ erat, immanis rabiem ſpreuiſſe tyranni,
Supplicia at maius ſponte ſubire fuit.
Magnum erat his vitam ſponte obieciſſe periclis:
Maius nunquam animo ſuccubuiſſe fuit.
O decus eximium patriæ, ſexúſque, políque,
Dicere te merito nullus honore poteſt.

Eadem de ſeipſa loquitur.

ILlecebras inter medias educta virago,
Re princeps, mulier corpore, mente dea,
Nixa deo, mundi ſpernens mala gaudia, vici
Tum tormenta animo, tum ratione ſophos.
Non rota, non gladij, non ipſi horrenda tyranno
Mors potuit mentem ſede mouere meam.
Scilicet haud quicquam mens Chriſto afflata veretur:
Ille meæ vires, & mea vita fuit.
Quid, fuit? éſtque, fuitq; atque eſt ſine fine futurus:
Principium vitæ mors dedit ipſa mihi.
Qui legis hæc, ſic tu te etiam compone, viator:
Mors tibi pro Chriſto vita perennis erit.

In quendam.

QVidam ieiunum me clamitat eſſe poëtam,
Et mihi, ſicca nimis carmina condis, ait:
Ipſe nota ſed enim carpi ne poſſit eadem,

Egregia prudens calliditate cauet:
Nunquam ieiunus, nunquã vt qui ſcribere ſiccus,
Sed ſatur, & vino ſemiſepultus amet.

In Craſſum.

QVòd ruri maneo ſtudiis addictus honeſtis,
Ruſticus hoc videor nomine, Craſſe, tibi.
Ruſticus ille quidem non eſt, qui rura pererrans,
Ingenium rerum cognitione colit:
At tu, qui nullam noſti ſtultiſſimus artem,
Eſſe vel in media ruſticus vrbe potes.

In Gaurum.

FAma eſt hoc anno morituros eſſe poëtas:
Quid metuis? nil te, Gaure, timere decet.

In Rufinum.

CVm cœnet nemo tota de lautiùs vrbe,
Ad tua cur rarus prandia, quæris, eam?
Accubui ſimulac tecum, Rufine, monétque
Primus in appoſitas impetus ire dapes:
Mox onerare meas inſulſis verſibus aures
Incipis, & nugas ingeminare tuas:
Nec retices vnquam, ſed ab ouo ad mala, recenſes
Vix, puto, per centum carmina facta dies.

Quæ ſi quis ſanus patienti combibat aure,
Illum adamantini pectoris eſſe putem.
Miraris, cur te non poſſim ferre canentem?
Menſa ipſa inſipido carmine preſſa gemit.

In Fortunam.

FOrtuna inconſtans, & neutro certa paratu,
Vel fautura premit, vel nocitura fauet.

In Commentarios iuris ciuilis, Franciſci Connani viri clariſſimi.

Liber ipſe lectorem alloquitur.

DVm tua nil præter curantis commoda, Lector,
Me patris aſſiduo cura labore polit,
Dúmque diebus amat totas ex ordine noctes,
Noctibus & totos continuare dies,
Ipſe (fatebor enim infelix) dominóque patríque,
Ipſe necis properæ maxima cauſa fui.
Verùm etiam ſine me, fatalia tempora menſus,
Serius vt paulò, tandem obiturus erat.
Faxo ego, vt æternùm per me nunc viuat: eróque
Illi auctor vitæ, cui necis antè fui.

De Seipſo.

DIcebam Euterpæ, cœptis in verſibus hærens,
Auxilium fratri porrige, Diua tuo.

Fraterno mota eſt in riſum nomine virgo,
Et nitido ſudum reddidit ore diem:
Tunc ego ſubridens, mirari deſine, nam mî
Si pater eſt Cæſar, tu ſoror eſſe potes.

In importunos recitatores

HEi mihi, quàm res inuiſa eſt nimis eſſe poëtã!
Quantum odij morbus colligit ille ſuis!
Nil genere hoc hominũ eſt vſquã importuni⁹: illos
Et cane, qui ſapiunt, peius & angue cauent.
Nec locus eſt, nec tempus, ab ijs ſubducere quo te,
Non ſi mille modis aggrediare, queas:
In fora te, in thermas, & balnea in ipſa ſequentur:
Quòd ſi in templa gradũ ferre parabis, & huc.
Si notos forte ægrotos inuiſis, & illuc:
Spectatum ludos forſitan ibis? & huc.
Pergis eò, nullum quò ducere quæris? & illuc:
Pergis eò, comitem quò tibi poſcis? & huc.
Denique, vt exoneres aluum, diſcedis? & illuc:
Vt ſomnum capias, feſſus abibis? & huc.
Interea inſulſis onerabunt verſibus aures,
Auribus, vt te tunc ipſe carere velis:
Verſibus inſulſis, queis cantio gratior illa eſt,
Quam geminat putri condita rana lacu.
Ex genere hoc, miſerũ nuper me prenderat vnus:

(O lux infelix quàm fuit illa mihi!)
Feſſus ego, inſuauis mihi iã vt vita eſſet, apud me
Fundebam ſurdo talia vota Ioui:
Summe deûm, te ſiqua mei miſeratio tangit,
(Nam qua ſim poſitus conditione, vides)
Aut abige hũc tandẽ, aut mihi da ſurdeſcere, vel iam
Alterutrum noſtrũ, vel neca vtrunque ſimul.
Venerat ad prima damnata crepuſcula lucis:
Vix abiit vates ſole cadente meus,

Paulo.

D*As mihi lactucas, centum ſed mutua poſcis:*
Deſine: lactucas, Paule, minoris emo.

In Collinam anum.

D*Iſpeream, niſi te aſpicio, Collina, libenter,*
Níque etiam tecum ſæpius eſſe velim:
Tum quoniã anguicomas ſic exprimis ore ſorores,
Terriculi vt facilè munus obire queas,
Tum quoniã inprimis potas lepidè, atque decẽter:
Crede mihi: hîc demum gratia magna tua eſt:
Nam tu aliquot, qui ſint reliquæ prælud ia pompæ,
Suauiter immiſſis ructibus in cyathum,
Sic bibis, vt dulcis labiis pendentibus humor
Aſſiduè alternis influat, & refluat.

Expers interea ne ſit pars vlla decôris,
Labitur in pinguem ſpurca ſaliua ſinum.
Crede mihi: id pulchrum eſt, dentes cùm alliſus ad atros
Sic patulo geminus ludit in ore liquor.
Macte age, macte animo Furiarum ſola voluptas,
Delicium Stygij ſola futura canis:
Perge, citóſque bibens, Mæandri redde reflexus:
Id, feſtiua, ſimul & bibere, & vomere eſt.

Antonio Callæo.

VNquámne, Antoni, locupletem te fore credis?
Et cælo, & tota falleris hercle via.
Non es adulator, non fur, non denique leno,
Non bonus inſontes voce onerare reos.
Innocuus viuis, fraudíſque, & criminis expers,
Semper in antiqua ſimplicitate manes.
Euades nunquam diues rationibus iſtis:
Eſſe bonum noſtro tempore ſtultitia eſt.

Paulo.

QVi capit, inferior: maior, qui donat, habetur:
Inferior ſic te, Paule libenter ero.

Cuidam.

HOs tibi quid iuras factos ex tempore verſus?
Pagina, ſi taceas, id ſatis ipſa probat.

In Phædram.

CVm Phædra Hippolyti diſiectos cerneret ar-
Mẽbraq́; tã multis ſanguinolẽta locis, (tus,
Poſtquam non potui viuum te inflectere, dixit,
Perſequar ad Stygios te tamen vſque lacus.
Dixit, & incumbẽs gladio, terram ore momordit:
Sæpe amor inſanus talia monſtra parit.

De morte M. Bruti.

BRutus vt Auguſto belli ſuccedere palmam,
Et paulum à victis vidit abeſſe ſuos,
Amplexus gladium multa iam cæde madentem,
Ergóne te, dixit, ſoſpite, ſeruus ero?
Quin potius fatis id quod præcluſa malignis
Non potuit patria, dextra datura mihi eſt.
Hæc fatus, rutilum per coſtas exigit enſem,
Magnanimóque cadẽs pectore pulſat humũ.
Sic quoq; dum moritur, labris dum ſpiritus errat,
Nunc, ait, inuito Cæſare, liber ero.

In quendam.

QVidam Margaridem meam ſalutat,
Morboſus, capularis, euiratus,

Ficoſus, recutitus, hernioſus,
Caluaſter, podager, cadaueroſus,
Orci victima, pabulum Charontis;
Cui iam oris, puto, fœtido in receſſu
Dentes quinque, nec amplius, ſuperſunt:
Cui centum ſcabies petita luſtris
Artus depopulatur hulceroſos.
Idem, quod magis ac magis pudendum eſt,
Pauper, dirutus, expeculiatus,
Qui noctu omnia fana peruagatur,
Siquid, perditus, harpagare poſſit,
A ſe quo miſeram famem repellat.
Atqui ſurripiat, clepat, quid ad me?
Quicquid fecerit, haud mouebor vnquam,
Dum ne Margaridem meam ſalutet.

De morte Ciceronis.

CVm ferus aſtaret ſtricto mucrone ſatelles
Sumere ſupplicium de Cicerone parans,
Immoto vultu, atque oculis conſtantibus illo
Præbens infanda colla ſecanda manu
Publica libertas vita mihi carior, inquit,
Me quoque, me fas eſt, te moriente, mori.

Calendis Ianuariis, Iocoſum, ad Michaëlem Lochianum

NOn tibi pro xeniis, fului precioſa metalli
Pondera, non docta ſigna polita manu,
Non lana Aſſyrio tincta & ſaturata veneno,
Non grauis argenti lamina munus erit.
Talia non capiunt generoſas munera mentes,
Talia magnamimi ſpernere dona ſolent.
Cum te igitur, quàm ſis excelſo pectore, norim,
Non mittam iſta tibi dona: quid ergo? nihil.

Ad Ianum Vermelianum.

DIuitias hodie plena depromere ab arca,
Theſauróſque meos iam reſerare placet,
Vt te muneribus donem, mi Iane, ſuperbis,
Iane, inquam, ex animo nunquã abolende meo.
Dona paro tibi ferre, quibus, ſi dicere fas eſt,
Attalicæ poſſunt nil dare maius opes:
Munera, Perſarum gazas quæ vincere poſſint:
Munera, Pactoli eſt quibus vnda nihil.
Quidnam poſt tantos feret hic promiſſor hiatus,
Qui ſua tam elata munera voce canit?
Sic tecum: & quæ ſint ea tandem dona, requiris:
Atqui iamdudum, quæ tibi poſcis, habes.

Hui! dices, hoc tu breue charta & inutile fruſtū
Perſarum gazis amplius eſſe putas?
Quid facias? nil poſſideo, niſi carmina, Iane?
Quare ea theſauros diuitiáſque voco.
Tu quoque, ſi natura mihi tua cognita rectè eſt,
Carmina diuitiis pluris habenda probas.

Curandam eſſe hyemis tempore cuticulam.

INgere ligna foco: vis frigoris aſpera ſæuit:
Eia age quid dubitas? ingere ligna foco.
Non audis, quanto Boreas bacchetur hiatu?
Nonne vides, multa vt iā niue canet humus?
Aſpicis, vt veteres viduentur frondibus orni?
Cernis, vt amiſſas ſylua queratur opes?
Cernis, & vt pigro lenteſcant marmore riui?
Me gelidus totis artubus horror habet.
Ferto age, ferto huc vina, puer, cyathóſque capa-(ces,
Ante focum menſas explicuiſſe iuuat.
Iam triſti cælum eſt facie, iam nubilus aër
Omnia concutiens, nos vetat ire foras.
Ergò domi incluſos genio indulgere neceſſe eſt,
Mos datus à priſcis vt teneatur auis.

Lodoico Valeſio adoleſcenti honeſtiſſimo.

MIraris, tanto cùm te complectar amore,
Cur tamen extremum hîc te, Lodoïce, locẽ?
Pectore nempe mihi penitus defixus in imo es:
Vltimus, hinc factum eſt, pectore vt exieris.

EPIGRAMMATVM FINIS.

L. Memmii Fremioti in Marcum Antonium Muretũ præceptorem optimum & cariſſimum.

MVRETE eximios inter celebrãde poëtas,
Cui numerat paucos Gallia tota pares,
Cui pater ipſe lyrã & plectrum trãſcribit Apollo,
Quem ſibi Pierides ſpémque metúmque putãt:
Hos per te exculti primos cape ruris honores,
Quos tibi dat tremula noſtra Thalia manu.
Scilicet auriflua numeroſo verbere linguæ
Dum tu corda loquens obſtupefacta quatis,

Pectore & à docto gemmarum proiicis hymbrem,
Quem rapiat celeri lecta iuuenta manu,
Per tua ego ingreſſus timido veſtigia paſſu,
Sedulus, hæc tandem qualiacunque dedi:
Quæ tibi dum placeant, aliorum haud puncta morabor:
Iudicio tutus deſpiciam illa tuo.

Eiuſdem.

Dibebam, mihi Pierides præſto eſſe canenti,
Et mihi tu vatum ductor Apollo faue.
Aure meas ſurda Muſæ ſpreuere querelas:
Aure meas ſurda ſpreuit Apollo preces.
Verùm vbi Mureti me ſum de gente profeſſus,
Et dixi, Marcus me quoque veſter amat:
Mureti audito accurrerunt nomine Muſæ
Sponte & opem Phœbus detulit ipſe ſuam.

M. A. MVRETI
Epiſtolarum Libellus.

Ad Nicolaum Viennenſem Epiſtola.

INclyta nobilium ſoboles, Nicolae, parentum,
Qui iam nunc ipſo ex ætatis limine ſigna
Virtutis præbes nobis manifeſta futuræ,
Nimirum ſapis, & rem rectè intelligis vnus,
Qui licet antiquis ortus natalibus, haud te
Ante tamen ponis reliquis, ſed fronte modeſta
Alloqueris cunctos, vultúque humanus amico,
Non vlli renuis dextram præbere fidelem:
At quidam contrà nullis maioribus orti,
Ore tamen tumido voces efflare ſuperbas,
Æqualéſque ſuos audent contemnere, tanquam
Indignos queis ſeſe æquali fœdere iungant:

Quos tu deridens, inter nihil eſſe, parente
Quo ſit quiſque creatus, ais, dum ſit modò veræ
Virtutis ſtudioſus, amétque in rebus honeſtis
Ponere labentis fatalia tempora vitæ.
Cui non Sicaniæ notus dominator opimæ,
Qui de figlina eſt ad regni euectus habenas?
At contrà Perſei, qui claram rexerat olim
Pallenen, natus, fortunæ ludibrium, amplos
Inflabat folles, & regis filius, vnco
Impoſitam incudi verſabat forcipe maſſam.
Quid? non & matris captiuæ abiecta propago,
Cui regni flamma index circum tempora fulſit,
Regali ſedit ſolio? Quid ſtemmata iactas?
Num pueri regum parte enaſcuntur eâdem,
Qua mendicorum? nunquid communis vtriſque
Materia eſt? nunquid morbis obnoxius æquè eſt,
Quem lana Aſſyrio velat medicata veneno,
Principibus proauis, claróque ex ſanguine natum,
Et ſub Aquitanis ſordet qui bardocucullis,
De peronato genitus patre? nonne ſorores
Noctigenæ, vitas hominum quæ pollice verſant,
Sunt æquè immites generoſis, vilibus æquè?
Quidnã igitur præſtat mendico hic nobilis iſti?
Aut quid nobilitas tandem eſt, niſi fumus inanis?
Nam ſi vim verbi inſpicias, & nobile ſcortum
Dicitur, & latro nonnunquam nobilis: imò

Nomine ita accepto, Pronus quoq; nobilis ipſe eſt.
Sed nempe inſanit vulgus, multóq; veratro
Indiget, indignos alienis laudibus ornans.
Qui ſe non vllo deturpat crimine, quíque
Viribus ingenuas totis amplectitur artes,
Is mihi ſit quamuis genitore creatus egeno,
Nobilis eſt: at qui, vitiorum mole grauatus,
Nil præter ſtatuas, & auorum nomina iactat,
Si verum excutias, longè abiectiſſimus ille eſt.

Ad Ianum Antonium Baifium.

IAne mei cordis longè pars maxima, quocum
Dulce mihi eſt totos crebrò componere ſoles,
Dum tu aut Niliacæ meditaris funera Thiſbes,
Inficiens atro candentia poma colore,
Aut opus eximium numeris ſublimibus aptas,
Syrmate conſpicuus, picturatóque cothurno,
Carmine nos humili noſtros includimus ignes,
Aut breuibus ſcriptis dulces affamur amicos,
Aut vitiis genuinum infigimus. Omnia nos hæc
Paruula inaudaces: tibi fas maiora parare,
Cui totus ſe Helicon, totúſque recludit Apollo:
Ad vires ſe quenque ſuas componere verum eſt.

Ad Stephanum Iodellum.

SEmina ſunt quædam naſcentibus inſita nobis,
Queis,duce natura,ad varias impellimur ar-
Ille fori rabiem,væſanaq́; iurgia laudat, (tès :
Et pauidos grata defendit voce clientes,
Impatiens oci : contrà hic ſulcare carinis
Regna tridentiferi gaudet patris, & trabe vaſta.
Viſere longinquo terras ſub ſole iacentes :
Prodigus hic vitæ violentis ducitur armis,
Gaudet & hoſtili ſtágnantes ſanguine campos
Aſpicere,& litui ſonitu recreatur acuto :
Ille ſui nunquam fines excedere agelli
Auſus,amat tacitis deducere paſſibus æuum,
Proſcindens magnæ gremium genitricis,& altis
Pinguia Triptolemi committens munera ſulcis.
Nos Muſæ, Iodelle,tenent,genitórq; Lyæus,
Quē rigidi ambiguo venerātur numine Thraces,
Et Nymphæ celeres. & capripedes Satyriſci.
Nos & luce noua luſtrat dum Delius orbem,
Et iubar auricomū tremulis dum fluctibus abdit,
Addictos ſtudiis videt, intentóſque labori.
Sed tua te virtus,animi te viuidus ardor
Æquales longè ante alios vnum abripit : vni
Purpureis dictant Muſæ tibi talia labris,

Qualia pulchricomus, choreas ducentibus ipſis
Cantat, & ad numerũ ſimul ipſe mouetur Apollo.
Felix ingenij, viridi cui detur ab æuo
Longæuos æquare ſenes, & carmine dio
Demulcere animos: iam te ipſe tumeſcit alumno
Sequana, iam virides reſonant tua nomina ripæ.
Perge agedũ, neu te venienti ſubtrahe famæ:
Non te Parca feret totum: non totus obibis,
Párſque tui effugiet ferales optima flammas.
Muſa ſuos vetat ipſa mori: dat viuere Muſa
Perpetuò, & famam memorẽ per ſecla propagat:
Cælo Muſa beat: famam tibi Muſa perennem
Protrahet, & cælo te olim, Iodelle, beabit.

FINIS.

M. A. MVRETI AD IOHANNEM AVratum virum vtraque lingua eruditiſſimum

O D AE.

AVRATE gentis grãde decus meæ,
Qui tenſa doctafila legens manu,
Seclis inexpertum vetuſtis
Ambroſio iacis ore nectar,
Quid eſſe cauſæ ſuſpicer, inuida
Suis quòd ortos Gallia finibus
Aut odit, aut ſpernit poetas,
Vſque fauens peregrinitati?
Atqui vetuſtis temporibus ſuos
Et fouit Hellas, & Latium ſuos
Quæ prauitas nos mentis vnos,
Ne faciamus idem, coercet?

Nihil daturum me auribus hîc tuas
Velim arbitreris, ſim licet & fide
Pridem tibi, & communitate
Sanguinis, & patriæ alligatus:
Nil iſta ſed me commoueant tamen,
Aurate, palpo percutere inſcium,
Vt laudibus te ornare pergam,
Ni tua me prope ſingularis
Virtus moueret. Nil faciles tibi
Muſæ negarunt: ſeu libeat fide
Sacrare Græca, ſeu Latina
Nobilium inclyta facta regum.
Hac arte quondam quas ſibi copias
Dirces alumnus, quod peperit decus?
Contrà, tuos mercede iuſta
Quiſnam hodie decorat labores?
Præiudicatæ quòd niſi nos premat
Auctoritatis pondus, erit nihil,
Cur non, metu planè remoto,
Cedere te inficiemur illi.
Sed nempe virtus temporibus iacet
Depreſſa noſtris: hinc fit, vt vnici
Virtutis altores poëtæ
Clade etiam ſimili premantur.

In diſceſſu Danielis Schleicheri filij longè dulciſſimi.

DEſcende cælo, & iam mihi lugubres,
Regina dicta Calliope modos,
Quibus furentem, eheu, ſub imis
Viſceribus retegam dolorem.
Dic, diua, carmen, quale per herbidi
Ripas Cayſtri, candidulum caput
Traiectus immiti ſagitta
Voce canit moriente cycnus.
Aut qualia olim coniuge Thracius
Rapta ſacerdos dixerat, ad ſonum
Quorum & feræ immanes quierunt,
Et rabidi poſuere venti.
Ah! vnde queſtus incipiam meos?
Quæ prima ſe vox pectore proferet.
Itérque laxabit querelis?
Nam meus hinc DANIEL *recedit.*
Nunquámne poſthac, ô iuuenum decus,
Quotquot iugales dum citat aureos,
Terrámque colluſtrat iacentem,
Igniuomo videt ore Phœbus,
Nunquámne poſthac conſpiciam tuos,
SCHLEICHERE, *vultus? cur igitur moror,*
Nec triſtis inuiſæq; vitæ

Fila ferox inimica rumpo?
Iam iam valete ô gaudia, & ô ioci.
Et quicquid antehac dulce fuit mihi:
Venite iam fletus perennes,
Perpetuíque venite planctus.
Innixa ramis Daulias vt nouis,
Cui cautus auceps, furtifica manu
Pullos tenellos inuolauit,
Mœſta ſedet, geminátque queſtus,
Et ſe doloris vulnere conficit,
Sic ipſe poſtquam, diſiero tui
Aſpectu amato atque expetito
Poſſe animum exſatiare vultus,
Eheu, quibus tunc fluctibus opprimar!
Quantas dolorum perpetiar faces!
Quàm ſæpe, te vt ſpectare poſſim,
Morte mea cupiam paciſci!
Lenito crebris hæc mala literis,
O nate, ſaltem, né ve animo patrem
Depone, qui, dum viuet, vnum
Pectore te retinebit arcto.

Ad Claudium Voëſium.

CLaudi integello pectore amabilis?
Qui mente ſolus diſiicis à mea

Acerba curarum, benignis
Vocibus, alloquióque dulci,
Non ſic timenda eſt, in Lybiæ iugis
Quæ, matre rupta, vipera naſcitur,
Non ſcorpij cauda minaces,
Non geniti ſub aquis chelydri:
Non herba tetro noxia gramine,
Quamcunque tellus Theſſalus educat,
Non illa, quam ſtillante rictu
Spuma canis triformis,
Dira vt latentis tela Calumniæ,
Quam Dite Tellus ſuſtulit ex patre,
Nefariam, inſontéſque fictis
Criminibus premere efficacem.
Hæc conglobatis ſuſpitionibus
Beli nepotem perdidit, hæc malæ
Adegit ad potum cicutæ
Innocuum ſophiæ parentem.
Dum Phœbus Indos exoriens noue
Afflabit igni, Beticolas cadens,
Non vlla Theſidæ modeſti
Secla pudicitiam tacebunt.
Aggreſſa blandis hunc ſua fraudibus
Nouerca pellax, quid iuuenum decus:
Labentis iſtud ver iuuentæ
Perdis, ait, tenerúmque florem?

Cur editorum per iuga montium,
Antris latentes perſequeris feras?
Tibi abſque telis, retibúſque
Præda domi melior parata eſt.
Accede, neu te pœniteat mei
Fructus pudoris carpere primulos:
Non me ore natura indecoro
Protulit, immeritámve amari.
Quid vana legum vincula te mouent?
Natura nullos concubitus vetat,
Sed compedes vaniſſima iſtas
Cura hominum ſibi fabricata eſt.
Nil ille motus, deſine vocibus
Tentare mentem ſpurcidicis meam,
O ſpurca, & in tauros furenti
Progenies genitrice digna.
Hæc fatus in teſqua, & nemorum abditos
Abit receſſus, geſa manu rotans:
Vadentem odora & vis ſagacium
Anteit, & ſequitur Laconum.
Quid innocenti ſed iuueni tamen
Seruaſſe tanto à crimine profuit
Mentem, ſi apud patrem reuerſum
Impia plus potuit nouerca?
Cuius querelis ille adeò integer
Per vota patris filius occidit,

Cautes & eliſo marinas
Imbuit emoriens cerebro.
Nec me venenis non petiit ſuis
Illa ipſa mendax anguipedum ſoror,
Mendaciorum procreatrix,
Perpetua & ſcelerum architecta:
Sed dexter illi me eripuit deus,
Vmbone tanquam me triplici tegens:
Cuius memor, nunquam canoris
Verſibus hunc celebrare mittam.

AD PETRVM RONSARDVM GALLICORVM poëtarum facilè principem.

RONſarde Aonij pectinis arbiter,
Qui princeps reſonum ſolicitas ebur,
Ventorúmque minas, & celeres potens
Lapſus ſiſtere fluminum,
Quando te reducem Vindocino ex agro
Cernemus, veterum turba ſodalium?
Quis te, quis niueo vellere conditus
Nobis reſtituet dies?
Qui deſiderio perpete nunc tui,
Heu quæ non facimus vota? quibus ſacros

Poſtes muneribus cingere parcimus?
Quas non concipimus preces?
O ſaltem interea, quicquid agis, memor
Noſtri viue: ita te curribus aureis
Rumor per liquidum gemmeus aëra,
Spectandum populis vehat.

Ad Nicolaum Deniſotum Comitem Alſinoum.

BAcchus poëtas & facit, & fouet
Bacchus poëtarum ingenia excitat;
Bacchus nouem præſtat puellis,
Et melior, potiórque Phœbo eſt.
Ter terna quisquis pocula ſumpſerit
Dulcis Falerni, ſentiet hic ſibi
Calere diuino furore
Carmina ad eiicienda mentem.
Sic letus olim vixit Anacreon
Cinctus virenti tempora pampino,
Sic Ennius ſemper madenti
Gutture carmina funditabat.
Algentis at quos potus aquæ iuuat,
Frigent eorum carmina, nec ferunt
Ætatem. Ades, mecúmque plenis
Hîc cyathis, Nicolâe, certa.
Miranda ſeris carmina poſteris

Vterque loto gutture concinet.
O dulce tormentum, ô grauatis
Certa quies animis Lyæe!
Quænam, imperiti, pocula quærimus
Vocalis vndæ? quod bifidi duplex
Montis cacumen ſomniamus?
Quam petimus, fatui, Hippocrenen?
Hæc Hippocrene eſt: Vnicus hic liquor
Vates ſtupendos efficere eualet.
En, par pari gratus repende:
Hoc ego te cyatho ſaluto.

Ad Ianum Tilium Paræneticon.

MOdus tenellis quis tibi ab vnguibus
Vita tenendus, Iane, ſit, accipe,
Benigna quem Natura finxit
Ingenio puerum ſequaci.
Primùm ergo amorem numinis intimo
Serua vſque fixum pectore, & illius
Ad iuſſa te compone: nulla eſt
Sors nocitura deum colenti.
Fac &, parentes ſis pius in tuos,
Honore & illos promerito colas:
Impunè nunquam ſpreuit vllus,

A quibus ortus erat, parentes.
Fas & magiſtris, ſint licet aſperi
Nonnunquam, honorem reddere debitum.
Si quando te obiurgent, id illos,
Te quòd ament, facere arbitrator.
Nam primula ætas innumeris rapi
Affectionum turbinibus ſolet:
Frænari eam quare & magiſtri
Aſſiduo imperio neceſſe eſt.
Nil turpe factu dicere fas puta:
Quæ quiſque gaudet dicere, eis quoque
Gaudere patrandis putatur.
Indicium ſua cuique lingua eſt.
Diſce, & ſodales quos tibi debeas
Parare: nam omnes conſimiles ferè
Euadere illis aſſolemus,
Queiſcum agimus: neque peſtilenti
Siquis frequenter vixerit in domo,
Nec ſi in malorum cœtibus, vt ſibi
Contagio nil obſit, vnquam
Arte cauere valebit vlla.
Vide ergò vt illos, Iane, paras tibi,
Queis eſſe te olim conſimilem voles:
At immodeſtos quos videbis,
Et cane peius, & angue vita.
Laborem amato, dum iuuenis viges,

BIBLIOTECA N. ROMA VITTORIO EMANUELE

Vt ocieris, cum ſenium premet:
Laboris oſores nec vlla
Laus ſequitur, neque ſplendor vllus.
Hæc ſi ſub imo pectore clauſeris
Præcepta, Tili, ſpes bona nos tenet,
Tuis fore, vt maioribus te
Perſimilem videamus olim.

MARCI ANTONII MVRETI IVVENILIVM FINIS.